### ບົດທີ 1

### ບົດສະເໜີ

### 1.1 ຄວາມສຳຄັນຂອງບັນຫາ

ອີງໃສ່ເພື່ອຄວາມສະດວກສະບາຍຂອງປະຊາຊົນລາວເຮົາ ແລະ ຄົນຕ່າງປະເທດ, ນັກທ່ອງທ່ຽວ, ພະນັກງານ, ພໍ່ຄ້າຊາວຂາຍຕະຫຼອດຮອດພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນທີ່ເດີນທາງເຂົ້າມາທ່ອງທ່ຽວ ຫຼື ມາເຮັດວຽກ ເຮັດງານທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນຂອງພວກເຮົາເພື່ອໃຫ້ການໄປມາສະຖານທີ່ຕ່າງໆພວກເຮົາຈຶ່ງໄດ້ ສ້າງຕັ້ງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານນີ້ຂຶ້ນມາ.

ສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້ ເປັນບ່ອນບໍລິການຮັບ-ສົ່ງຜູ້ໂດຍສານ, ສິນຄ້າວັດຖຸສິ່ງຂອງ ແລະ ສັດ ຈາກຈຸດໜຶ່ງໄປຫາອີກຈຸດໜຶ່ງ ຊຶ່ງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານທາງໄກສາຍໃຕ້ນີ້ແມ່ນໄດ້ສ້າງ ຕັ້ງຂຶ້ນໃນວັນທີ 1 ກັນຍາ 2016 ເຊິ່ງມີລາຍລະອງດດັ່ງລຸ່ມນີ້: ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ພາລະບົດບາດ ຂອງສະ ຖານນີຂົນສົ່ງທາງໄກສາຍໃຕ້ແມ່ນສະຖານນີໜຶ່ງຊຶ່ງຕັ້ງຢູ່ ບ້ານ ສະພັງມຶກ, ເມືອງ ໄຊທານີ, ນະຄອນ ຫຼວງວງງຈັນ, ຖະໜົນເລກທີ 450 ປີ ໃກ້ກັບ ສີ່ແຍກໄຟແດງດົງໂດກ. ສະຖານນີຂົນສົ່ງທາງໄກສາຍ ໃຕ້ ປະກອບມີຫຼາຍໜ່ວຍງານຄື: ອຳນວຍການໃຫ່ຍມີ 1 ທ່ານ, ເລຂານຸການມີ 1 ທ່ານ, ໜ່ວຍງານ ແຜນການມີ 1 ທ່ານ, ໜ່ວຍງານຮັບ-ຈ່າຍເງິນມີ 1 ທ່ານ, ໜ່ວຍງານບໍລິການຂາຍປື້ມີ 7 ທ່ານ, ໜ່ວຍ ງານຮັກສາຄວາມປອດໄພມີ 6 ທ່ານ,ໜ່ວຍງານບໍລິການເຮືອນພັກມີ 8 ທ່ານ ແລະ ບັນດາບໍລິສັດ ທີ່ ເຂົ້າມາດຳເນີນທຸລະກິດ ໃນສະຖານຂົນສົ່ງໂດຍສານ, ບໍລິສັດ ແສນສະບາຍ ຂົນສົ່ງໂດຍສານ, ບໍລິສັດ ຈັນທະຈອນ ຂົນສົ່ງໂດຍສານ, ບໍລິສັດ ຈຳປາສັກ ຂົນສົ່ງໂດຍສານ, ບໍລິສັດ ແສງຈະເລີນ ລົດຕຸງງ ນອນ, ບໍລິສັດ ກຸງໄກ VIP, ບໍລິສັດ ສີທອນ ພວງປະເສີດ ລົດຕຸງງນອນ. ນອກຈາກນີ້ສະຖານນີຍັງ ມີສະຖານທີ່ພັກ , ຮ້ານຄ້າ, ຮ້ານຂາຍຍ່ອຍ, ຮ້ານອາຫານ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆ ໄວ້ ເພື່ອບໍລິການຜູ້ໂດຍສານທີ່ມາລໍຖ້າລົດໄປຈຸດໝາຍປາຍທາງ.

## 1.2 ຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສາ

ວັດຖຸປະສົງຫຼັກຂອງບົດຈົບຊັ້ນໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນອີງໃສ່ໃນການພັດທະນາ ແລະ ເພີ່ມປະສິດທິພາບ ໃນການບໍລິການຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້, ພວກຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງໄດ້ມີແນວຄິດທີ່ຈະ ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາ ລະບົບຈອງປີ້ລົດເມສາຍໃຕ້ອອນລາຍຂຶ້ນມາເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາໃຫ້ກັບທາງ ສະຖານນີຕາມວູງກຂອງແຕ່ລະພະແນກເຖິງບັນຫາໃນການເຮັດວູງກ ດັ່ງນັ້ນ, ພວກຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງ ໄດ້ກຳນົດເຫດຜົນຂອງການຄົ້ນຄ້ວາຕາມຈຸດປະສົງດັ່ງນີ້:

- ເພື່ອສຶກສາບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງລະບົບ.
- ເພື່ອສ້າງລະບົບຂາຍປີ້ລົດອອນໄລຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້.
- ເພື່ອສ້າງຮູບແບບການຈັດການຂໍ້ມູນການໃຫ້ບໍລິການ.
- ເພື່ອເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນການຂາຍປີ້ລົດເມຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງ ໂດຍສານສາຍໃຕ້.
- ເພື່ອການລາຍງານໃຫ້ສະດວກ ແລະ ຖືກຕ້ອງ.

## 1.3 ຂອບເຂດການຄົ້ນຄວ້າ

ລະບົບຈອງປີ້ລົດເມສາຍໃຕ້ແບບອອນລາຍ ເປັນລະບົບແບບ Client-Server Web Application ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍໜ້າວຸງກຫຼັກດັ່ງນີ້:

- ຈັດການຂໍ້ມູນພື້ນຖານ (ຂໍ້ມູນພະນັກງານ, ຂໍ້ມູນລົດ, ຂໍ້ມູນປະເພດລົດ, ຂໍ້ມູນສາຍທາງ)
- ສະໝັກສະມາຊິກ
- ບໍລິການ (ຈອງປີ້, ອອກປີ້)
- ລາຍງານ : (ລາຍງານການຈອງ, ລາຍງານຂໍ້ມູນພະນັກງານ, ລາຍງານຂໍ້ມູນສາຍທາງ, ລາຍ ງານຂໍ້ມູນລົດ, ລາຍງານຂໍ້ມູນຊຳລະເງິນ)

## 1.4 ປະໂຫຍດທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບ

ໃນການຂຽນບົດຈົບຊັ້ນໃນຄັ້ງນີ້ ຫຼັງຈາກສຳເລັດໂຄງການນີ້ແລ້ວ Web Application ແມ່ນ ຕ້ອງໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນຕົວຈິງ ແລະ ສາມາດນຳເຂົ້າມາໃຊ້ໃນວຽກງານຕົວຈິງໄດ້ຢ່າງແນ່ນອນ.

- ໄດ້ລະບົບຈອງປີ້ລົດເມແບບອອນລາຍຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້.
- ໄດ້ລະບົບທີ່ຈະຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາການຈອງໄດ້ສະດວກ ແລະ ວ່ອງໄວຂຶ້ນ.
- ໄດ້ລະບົບຊ່ວຍເພີ່ມຊ່ອງທາງໃນການຂາຍປີ້ໃຫ້ກັບຜູ້ປະກອບການ.
- ມີລະບົບເຜີຍແຜ່.
- ໄດ້ລະບົບທີ່ສາມາດສ້າງລາຍງານໄດ້ຢ່າງສະດວກ ແລະ ຖືກຕ້ອງ.

### ບົດທີ 2

# ທິບທວນເອກະສານ ແລະ ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

# 2.1 ທຶບທວນທິດສະດີທີ່ກ່ງວຂ້ອງ

# 2.1.1 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກຸ່ງວກັບຖານຂໍ້ມູນ

# 2.1.1.1 ຄວາມໝາຍຂອງຖານຂໍ້ມູນ

Databases ຫຼື ຖານຂໍ້ມູນຄືກຸ່ມຂອງຂໍ້ມູນທີ່ຖືກເກັບລວບລວມໄວ້ໂດຍມີຄວາມສຳພັນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນໂດຍບໍ່ໄດ້ບັງຄັບວ່າຂໍ້ມູນທັງຫມົດນີ້ຈະຕ້ອງເກັບໄວ້ໃນແຟ້ມຂໍ້ມູນດູງວກັນ ຫຼື ແຍກເກັບຫຼາຍໆ ແຟ້ມຂໍ້ມູນ.

ລະບົບຖານຂໍ້ມູນຄືລະບົບທີ່ລວບລວມຂໍ້ມູນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັນເຂົ້າໄວ້ດ້ວຍກັນຢ່າງມີລະບົບ, ມີຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຂໍ້ມູນຕ່າງໆທີ່ຊັດເຈນ ໃນລະບົບຖານຂໍ້ມູນຈະປະກອບດ້ວຍແຟ້ມຂໍ້ມູນຫຼາຍ ແຟ້ມທີ່ມີຂໍ້ມູນກ່ຽວຂ້ອງກັນ, ສຳພັນກັນເຂົ້າໄວ້ດ້ວຍກັນຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ເປີດໂອກາດໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ ສາມາດໃຊ້ງານ ແລະ ຮັກສາປ້ອງກັນຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ໂດຍມີຊອບແວຣ໌ທີ່ປຸງບສະ ເຫມືອນຊື່ກາງລະຫວ່າງຜູ້ໃຊ້ ແລະ ໂປຣແກຣມຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໃຊ້ຖານຂໍ້ມູນເອີ້ນວ່າລະບົບ ຈັດການຖານຂໍ້ມູນ ຫຼື DBMS (Databases Management System) ມີຫນ້າທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ ມູນໄດ້ງ່າຍສະດວກ ແລະ ມີປະສິດທິພາບການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ໃຊ້ອາດເປັນການສ້າງຖານຂໍ້ມູນ, ການແກ້ໄຂຖານຂໍ້ມູນ ຫຼື ການຕັ້ງຄຳຖາມເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນມາໂດຍຜູ້ໃຊ້ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບ ລາຍລະອາດພາຍໃນໂຄງສ້າງຂອງຖານຂໍ້ມູນ.

# 2.1.1.2 ຄຸນລັກສະນະຂອງຖານຂໍ້ມູນ

- ລົດຄວາມຊ້ຳຊ້ອນຂອງຖານຂໍ້ມູນໃຫ້ເຫຼືອນ້ອຍທີ່ສຸດ (Minimum Redundancy)
- ມີຄວາມຖືກຕ້ອງສູງສຸດ (Maximum Integrity)
- ມີຄວາມເປັນອິດສະຫຼະຂອງຂໍ້ມູນ (Data Independence)
- ມີລະບົບຄວາມປອດໄພຂອງຂໍ້ມູນສູງ (High Degree of Data Security)
- ການຄວບຄຸມຖານຂໍ້ມູນຈະຢູ່ສ່ວນກາງ (Logically Centralized Control)

# 2.1.1.3 ຄວາມສຳຄັນຂອງລະບົບຖານຂໍ້ມູນ

- ສາມາດລົດຄວາມຊ້ຳຊ້ອນຂອງຂໍ້ມູນໄດ້.
- ຫຼີກລຸ້ງຄວາມຂັດແຍ້ງຂອງຂໍ້ມູນໄດ້.
- สามาดใส้ล้มูมช่อมทับได้.
- ສາມາດກຳນົດຄວາມເປັນມາດຕະຖານດຸງວກັນຂອງຂໍ້ມູນໄດ້.
- ສາມາດກຳນົດລະບົບຄວາມປອດໄພຂອງຂໍ້ມູນໄດ້.

# 2.1.1.4 ສະຖາປັດຕະຍະກຳລະບົບຖານຂໍ້ມູນ

ສະຖາປັດຕະຍະກຳລະບົບຖານຂໍ້ມູນ ມີ 3 ລະດັບຄື:

- ລະດັບພາຍໃນ (Internal Level)
- ລະດັບລັກສະນະແນວຄິດ (Conceptual Level)
- ລະດັບພາຍນອກ (External Level)
- 1) ລະດັບພາຍໃນ (Internal Level)

ເປັນການນຳເອົາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກລະດັບແນວຄິດມາວິເຄາະ ແລະ ອອກແບບໂດຍແປງໃຫ້ຢູ່ໃນ ຮູບແບບຂອງການຈັດການຖານຂໍ້ມູນ (DBMS) ທີ່ເລືອກໃຊ້ໂດຍເສີມແນວຄິດການເຮັດ Normalization car Demoralization.

## 2) ລະດັບລັກສະນະແນວຄິດ (Conceptual Level)

ເປັນການນຳເອົາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການວິເຄາະຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໃຊ້ຂໍ້ມູນໃນລະດັບພາຍ ນອກມາອອກແບບຖານຂໍ້ມູນ ເພື່ອໄດ້ໂຄງຮ່າງຂອງຖານຂໍ້ມູນໃນລະດັບແນວຄິດທີ່ປະກອບດ້ວຍໂຄງ ສ້າງຂອງຖານຂໍ້ມູນສ່ວນໜຶ່ງເປັນຄວາມສຳພັນກັນ.

### 3) ລະດັບພາຍນອກ (External Level)

ເປັນການນຳເອົາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກລະດັບພາຍໃນມາກຳນົດໂຄງສ້າງຂໍ້ມູນ ແລະ ການຈັດເກັບວິທີ ການເຂົ້າເຖິງການຈັດການດ້ານລະບົບຄວາມປອດໄພຂອງຂໍ້ມູນເພື່ອຖານຂໍ້ມູນເຮັດວງກໄດ້ຢ່າງມີ ປະສິດທິພາບ.

# 2.1.2 ທິດສະດີທີ່ກຸ່ງວຂ້ອງກັບ DFD (Data Flow Diagram)

## 2.1.2.1 ඉ**ດປະສົງຂອງ DFD**

- ເປັນແຜ່ນພາບທີ່ສະຫຼຸບລວມຂໍ້ມູນທັງໝົດໄດ້ຈາກການວິເຄາະໃນລັກສະນະຂອງຮູບແບບທີ່ເປັນ ໂຄງສ້າງ.
- ເປັນຂໍ້ຕົກລົງຮ່ວມກັນລະຫວ່າງນັກວິເຄາະລະບົບ ແລະ ຜູ້ຊົມໃຊ້.
- ເປັນແຜ່ນພາບທີ່ໃຊ້ໃນການພັດທະນາຕໍ່ໃນຂັ້ນຕອນຂອງການອອກແບບ.
- ຮູ້ທີ່ໄປທີ່ມາຂອງຂໍ້ມູນທີ່ໄຫຼໃນຂະບວນການຕ່າງໆ.

# 2.1.2.2 ສັນຍະລັກທີ່ໃຊ້ໃນແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ

ęg	ສັນຍາລັກ	ຄວາມຫມາຍ
Boundary Or External Entity		ຂອບເຂດໝາຍເຖິງພາກສ່ວນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບລະບົບ ເຊິ່ງລະບົບບໍ່ ສາມາດຄວບຄຸມໄດ້
Process		ປະມວນຜົນ ຫຼື ຫນ້າວຽກທີ່ເຮັດໃນ ໂຄງການນັ້ນໆ
Data Store		ບ <sup>່</sup> ອນຈັດເກັບຂໍ້ມູນ
Data Flow	<b>———</b>	ການໄຫຼຂອງຂໍ້ມູນ
Real-Time Link	•	ການເຊື່ອມໂຍງແບບໄກທີ່ມີການຕອບ ກັບແບບທັນທີທັນໃດ

ຕາຕະລາງທີ 2 ສະແດງສັນຍາລັກ Data Flow Diagram

## 2.1.2.3 ກິດຂອງ Process

- ຕ້ອງບໍ່ມີຂໍ້ມູນເຂົ້າພຸງງຢ່າງດຸງວ.
- ຕ້ອງບໍ່ມີຂໍ້ມູນອອກພູງຢ່າງດູເວ.
- ຂໍ້ມູນທີ່ສີ່ງເຂົ້າຕ້ອງພູງພໍໃນການສ້າງຖານຂໍ້ມູນທີ່ສີ່ງອອກ.
- ການຕັ້ງຊື່ Process ຕ້ອງໃຊ້ຄຳກິລິຍາ (Verb) ເຊັ່ນ: ບັນທຶກຂໍ້ມູນ, ໃບບິນ, ກວດສອບຂໍ້ມູນ ລູກຄ້າ, ຈຳນວນເງິນເດືອນ.

# 3.1.3.4 ຫຼັກການຂຸງນແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ

### 1) Process:

- ເມື່ອມີຂໍ້ມູນເຂົ້າໄປທີ່ Process ກໍ່ຕ້ອງມີຂໍ້ມູນ ຫຼື ຜົນຮັບອອກມາຈາກ Process ເຊັ່ນກັນຈະເປັນ ໄປບໍ່ໄດ້ທີ່ມີສະເພາະຂໍ້ມູນເຂົ້າຢ່າງດຽວ.

#### 2) Data store:

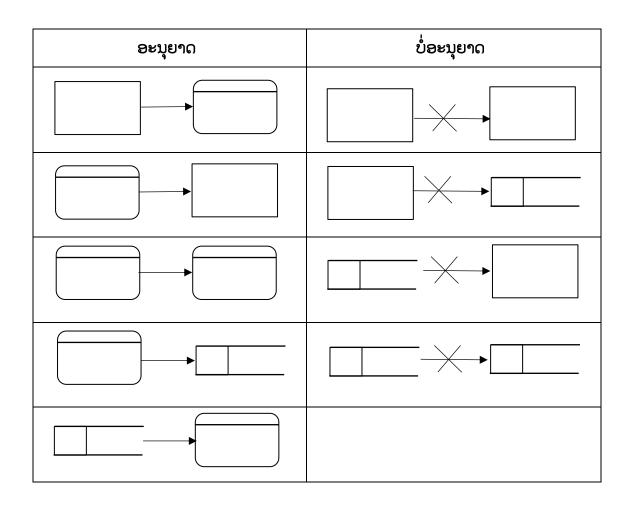
- ຂໍ້ມູນຈະໄຫຼຈາກ Data store ໜຶ່ງໄປຫາ Data store ໜຶ່ງໂດຍກົງບໍ່ໄດ້ຈະຕ້ອງຜ່ານ Process ເທົ່ານັ້ນ.
- ຂໍ້ມູນທີ່ສົ່ງຜ່ານ External entity ບໍ່ສາມາດໄຫຼເຂົ້າໄປ Data store ໂດຍກົງໄດ້ ຈະຕ້ອງໃຊ້ Process ເປັນຕົວກາງໃນການເຊື່ອມໂຍງເພື່ອຈັດເກັບຂໍ້ມູນໃນ Data store.
- ຂໍ້ມູນທີ່ໄຫຼຜ່ານຈາກ Data store ບໍ່ສາມາດເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບ External entity ໄດ້ໂດຍກົງ ຈະຕ້ອງຜ່ານ Process ເທົ່ານັ້ນ.

### 3) External entity:

- External entity ບໍ່ສາມາດເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າຫາກັນໄດ້ຈະຕ້ອງໃຊ້ Process ເປັນຕົວກາງເພື່ອ ສົ່ງຜ່ານ ແລະ ຊື່ຂອງ External entity ຈະໃຊ້ຄຳນາມເທົ່ານັ້ນ.

#### 4) Data flow:

- ການໄຫຼຂໍ້ມູນທີ່ມີຫົວຊີ້ໄປທີ່ Process ໝາຍເຖິງ Process ມີການອ່ານ ຫຼື ການດຶງຂໍ້ມູນຈາກ Data store ມາໃຊ້ວຸງກ.
- ການໄຫຼຂໍ້ມູນຈາກ Process ທີ່ມີຫົວລູກສອນຊີ້ໄປຍັງ Data store ໝາຍເຖິງການ Update ຫຼື ການເພີ່ມຂໍ້ມູນລົງໄປທີ່ Data store.
- ການໄຫຼຂໍ້ມູນທີ່ມີຫົວລູກສອນທັງສອງດ້ານທີ່ເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງ Process ກັບ Data store ໝາຍເຖິງມີການດຶງຂໍ້ມູນຈາກ Data store ມາປັບປຸງ ແລະ ມີການ Update ຂໍ້ມູນລົງໄປໃນ Data store.
- ການໄຫຼຂໍ້ມູນບໍ່ສາມາດຍ້ອນກັບໄປຍັງ Process ເດີມໄດ້ ຢ່າງໝ່ອຍຕ້ອງເຊື່ອມໂຍງຜ່ານ Process ໜຶ່ງເພື່ອສົ່ງຜ່ານຍ້ອນກັບມາຍັງ Process ເດີມ ແລະ ຊື່ທີ່ລະບຸໃນການໄຫຼຂໍ້ມູນຈະ ໃຊ້ຄຳນາມ.



ຕາຕະລາງທີ 10 ຮູບການປຸງບທຸງບແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຖືກຕ້ອງ

## 2.1.3 ຄວາມໝາຍ ແລະ ສັນຍະລັກຂອງ Flowchart

ສັນຍະລັກ Flowchart ຄືຮູບພາບທີ່ໃຊ້ແທນຄວາມໝາຍການເຮັດວງກງານໃນລັກສະນະຕ່າງໆ ພາຍໃນແຜນຜັງ (Flowchart) ປະກອບໄປດ້ວຍ ການເລີ່ມຕົ້ນ (Start), ການຈົບ (End), ການກະທຳ (Process), ການນຳເຂົ້າຂໍ້ມູນ (Input), ການສະແດງຜົນຂໍ້ມູນ (Output), ການຕັດສິນໃຈ (Decision), ຄຳອະທິບາຍ (Annotation), ຈຸດເຊື່ອມຕໍ່ (Connector), ທິດທາງການເຮັດວງກງານ (Direction Flow).

ສັນຍະລັກເຫຼົ່ານີ້ເມື່ອຖືກນຳມາເຊື່ອມຕໍ່ກັນ ຈະກາຍເປັນ "ແຜນຜັງ (Flowchart)" ທີ່ສະແດງ ລຳດັບຂັ້ນຕອນການເຮັດວຽກງານເພື່ອ

- ເປັນເຄື່ອງມືໃນການຈັດລຳດັບຄວາມຄິດ.
- ເຫັນລຳດັບຂັ້ນຕອນການເຮັດວຸງກງານທີ່ຊັດເຈນ.

### - ສັນຍະລັກ Flowchart

ຮູບພາບສັນຍະລັກ	ຄວາມຫມາຍຂອງສັນຍະລັກ
	ການເລີ່ມຕົ້ນ ຫຼື ຈີບ Flowchart (Start ຫຼື End)
	ການກະທຳ (Process) ຖືກໃຊ້ເພື່ອສະແດງທີ່ການກະທຳໃນ Flowchart
	ຮັບຂໍ້ມູນ
	ການຕັດສິນໃຈ (Decision)
	ສະແດງຜົນທາງຈໍພາບ
	ຈຸດເຊື່ອມຕໍ່ (Connector)
	ທິດທາງການເຮັດວງກງານ (Direction Flow)

## 2.1.4 ແຜນວາດຄວາມສຳພັນຂອງ Entity (ER Diagram)

ການອອກແບບການສ້າງຕາຕະລາງຖານຂໍ້ມູນແບບຈຳລອງ ER ແບ່ງອອກເປັນ 2 ຂັ້ນຕອນຫຼັກຄື: ຂັ້ນຕອນທຳອິດເປັນການສ້າງແບບຈຳລອງ ER ຂັ້ນຕອນນີ້ຈະກ່າວເຖິງຄວາມໝາຍຂອງສັນຍາລັກ ຕ່າງໆທີ່ໃຊ້ໃນແບບຈຳລອງ ER, ຂັ້ນຕອນທີ 2 ແມ່ນການແປງແບບຈຳລອງ ER ໃຫ້ເປັນຕາຕະລາງຂໍ້ ມູນເພື່ອໃຊ້ເປັນຕົວຈັດການຂໍ້ມູນ. ເມື່ອເຂົ້າໃຈໃນທັງສອງແບບນີ້ແລ້ວສາມາດອອກແບບຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ສ້າງຖານຂໍ້ມູນໃນແບບຈຳລອງ ER ຂຶ້ນມາໃຊ້ງານດ້ວຍຕົວເອງ.

# 2.1.4.1 ສັນຍາລັກທີ່ໃຊ້ໃນແບບຈຳລອງ ER

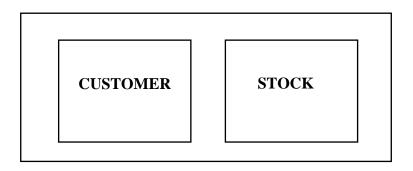
ການອອກແບບຈຳລອງຖານຂໍ້ມູນ ER ນັ້ນກ່ອນອື່ນຕ້ອງຮູ້ຈັກຄວາມໝາຍສັນຍາລັກຕ່າງໆທີ່ໃຊ້ ໃນການອອກແບບຈຳລອງ ER ໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ດັ່ງນັ້ນ ໃນຫົວຂໍ້ນີ້ຈະເວົ້າເຖິງຄວາມໝາຍ ແລະ ການ ໃຊ້ງານສັນຍາລັກຕ່າງໆຂອງ ER.

# 1) ເອັນຕີຕີ້ (Entity)

ເອັນຕີຕີ້ ຄືວັດຖຸທີ່ເຮົາສົນໃຈເຊິ່ງອາດເປັນໄດ້ທັງບຸກຄົນ, ສະຖານທີ່, ວັດຖຸ, ເຫດການ ຫຼື ແນວ ຄິດທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດກຸ່ມຂອງຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການເອັນຕີຕີ້ແບ່ງອອກເປັນ 2 ປະເພດຄື:

### 2) Strong Entity:

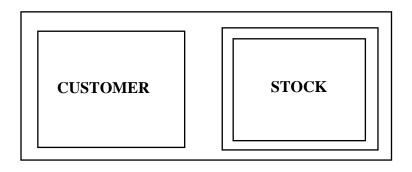
ເປັນເອັນຕີຕີ້ທີ່ເກີດຂຶ້ນດ້ວຍຕົນເອງເປັນອິດສະຫຼະບໍ່ຂຶ້ນກັບເອັນຕີຕີໃດສັນຍາລັກທີ່ໃຊ້ຄືຮູບ ສີ່ຫຼ່ງມ ແລະ ສາມາດເອີ້ນ Strong Entity ໄດ້ອີກຊື່ໜຶ່ງວ່າ Regular Entity.



ຮູບທີ 3 ຮູບStrong Entity

### 3) Weak Entity:

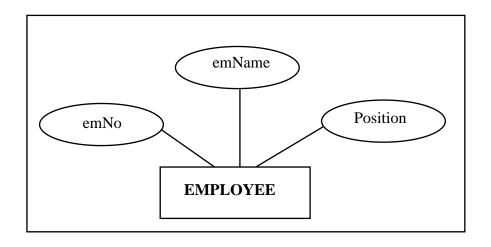
ເອັນຕີຕີ້ຊະນິດນີ້ຈະຂຶ້ນກັບເອັນຕີຕີ້ຊະນິດອື່ນໆບໍ່ສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຕາມລຳພັງ ແລະ ຈະ ຖືກລົບເມື່ອເອັນຕີຕີ້ຫຼັກຖືກລົບອອກ ສັນຍາລັກທີ່ໃຊ້ຄືຮູບສີ່ຫຼຸ່ງມຊ້ອນກັນ.



ສູບທີ 4 ຮູບWeak Entity

## 4) ແອັດທີ່ຣບີວ(Attribute)

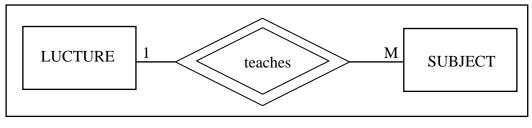
ແອັດທີຣບີວຄືຄຸນສົມບັດຂອງສົມບັດຂອງເອັນຕີຕີ້ສັນຍາລັກຂອງແອັດທີຣບີວຈະເປັນຮູບວົງຮີແອັດທີຣ ບີວໃດທີ່ຖືກໃຊ້ເປັນຄີຫຼັກຈະຖືກຂີດເສັ້ນກ້ອງກຳກັບໄວ້.



ຮູບທີ 5 ຮູບAttribute

### 5) ຄວາມສຳພັນ (Relation)

ຄວາມສຳພັນໃນທີ່ນີ້ ໝາຍເຖິງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງເອັນຕີຕີ້ ໂດຍແຕ່ລະຄວາມສຳພັນຄວນມີ ຊື່ລະບຸໄວ້ເພື່ອໃຊ້ອະທິບາຍເຊິ່ງປົກກະຕິຈະໃຊ້ສັນຍາລັກຮູບດອກຈັນທີ່ພາຍໃນລະບຸຄຳກິລິຍາໄວ້ເພື່ອ ອະທິບາຍຄວາມສຳພັນ.



ສູບທີ 6 ຮູບ Relation

# 2.1.5 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກູ່ງວກັບພາສາ NOSQL

ຫຼາຍຄົນຄົງພໍຈະເຄີຍໄດ້ຍົນກັນມາແດ່ກ່ງວກັບເຫັກໂນໂລຢີ ການຈັດການຂໍ້ມູນແບບໃໝ່ນີ້ ຊຶ່ງ ກໍຄື NoSQL ເມື່ອເວົ້າເຖິງ NoSQL ຈະໄດ້ຍົນຊື່ເວັບໄຊທີ່ໃຫ່ຍໆ ເຊັ່ນ Facebook, Twitter, FourSquare, Digg ແລະ ອື່ນໆ. ເຮັດໃຫ້ເຮົາຮັບຮູ້ວ່າ NoSQL ເປັນລະບົບຖານຂໍ້ມູນສໍາລັບງານທີ່ ຕ້ອງຮອງຮັບຂໍ້ມູນຂະໜາດໃຫ່ຍໆ ຮອງຮັບການຂະຫຍາຍລະບົບໄດ້ງ່າຍເປັນຕົ້ນ.

ຊຶ່ງກໍເປັນເຊັ່ນນັ້ນແທ້ ແຕ່ວງກທີ່ນ້ອຍໆຈະເຮັດຢ່າງໃດໃຊ້ງານໄດ້ບໍ່ ຄຸ້ມຄ່າທີ່ຈະນຳ NoSQL ມາໃຊ້ງານຂະໜາດນ້ອຍ ຫຼື ບໍ່ ຫຼືໃຊ້ Relational Database ກໍພງງພໍແລ້ວ ຄຳຕອບຄືຂຶ້ນຢູ່ກັບລັກສະນະ ໃນການນຳມາໃຊ້ງານ ກ່ອນທີ່ຈະຕອບຄຳຖາມວ່າ NoSQL ເປັນຄຳຕອບຂອງລະບົບຈັດເກັບຂໍ້ມູນຂອງ ຫຼື ບໍ່ ລອງພິຈາລະນາຫົວຂໍ້ຕ່າງໆດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

# 1) ຜູ້ໃຊ້ນັບມື້ນັບຫຼາຍ (BigUsers)

ຈະເຫັນໄດ້ວ່າໃນຊ່ວງເວລາທີ່ຜ່ານມານີ້ ແລະ ໃນປັດຈຸບັນຜູ້ທີ່ໃຊ້ງານ Internet ມີແນວໂນ້ມ ຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ບໍ່ວ່າຈະໃຊ້ງານຜ່ານ Desktop PC ຫຼື Smartphone ຊຶ່ງເທັກໂນໂລຊີຂອງອຸປະກອນ (Devices) ມີຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ໃຊ້ງານໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ.

ການພັດທະນາລະບົບສາມາດຮອງຮັບປະລິມານການເຂົ້າໃຊ້ງານແຕ່ລະອຸປະກອນ (Devices) ເປັນສິ່ງໜຶ່ງທີ່ຕ້ອງນຳມາພິຈາລະນາ ແລະ ບໍ່ພູງແຕ່ຕ້ອງຮອງຮັບການເຂົ້າໃຊ້ງານຂອງຜູ້ໃຊ້ໄດ້ເທົ່າ ນັ້ນ ເຮົາຕ້ອງຮອງຮັບວິທີການປ້ອນຂໍ້ມູນແບບໃໝ່ຄືແຕ່ກ່ອນຜູ້ຈັດການເນື້ອຫາຕ່າງໆ ຄື Web Master, Web Editor, ຜູ້ເບິ່ງແຍງລະບົບເປັນຕົ້ນ. ແຕ່ປະຈຸບັນຜູ້ທີ່ປ້ອນຂໍ້ມູນຄືຜູ້ໃຊ້ບໍລິການ (users) ໂດຍກົງ ຜ່ານອຸປະກອນ (Devices) ຕ່າງໆທີ່ມີຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ການປ້ອນຂໍ້ມູນກໍງ່າຍກວ່າແຕ່ກ່ອນອີກດ້ວຍ.

ຍັງມີປັດໄຈອື່ນໆເຊັ່ນ ເທດສະການສຳຄັນໆທີ່ຄົນຈະເຂົ້າມາໃຊ້ງານຫຼາຍເປັນພິເສດ ຫຼື ຜູ້ໃຊ້ ງານທີ່ບໍ່ແມ່ນແຕ່ປະເທດເຮົາເທົ່ານັ້ນ ເພາະໂລກອິນເຕີເນັດເຖິງກັນ ອາດຈະຕ້ອງເບິ່ງວ່າລະບົບເຮົາມີຜູ້ ເຂົ້າໃຊ້ງານຈາກຕ່າງປະເທດ ຫຼື ທົ່ວໂລກ ຫຼື ບໍ່ອີກດ້ວຍ.

ດັ່ງນັ້ນ ເຮົາຕ້ອງກັບມາທົບທວນວິທີການຈັດການຖານຂໍ້ມູນແລ້ວວ່າ ບໍ່ແມ່ນແຕ່ເຮັດໃຫ້ຮອງ ຮັບກັບການເຂົ້າມາໃຊ້ງານຂອງຜູ້ໃຊ້ບໍລິການເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຕ້ອງຮອງຮັບການຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ຫລາຍຂຶ້ນ ເລື້ອຍໆໄດ້ອີກ.

# 2) ປະເພດຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການຈັດເກັບຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ (BigData)

ຈາກຕົວແປຂອງຜູ້ໃຊ້ງານມີຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ອຸປະກອນໃນການເຂົ້າໃຊ້ງານກໍຫຼາກຫຼາຍປະເພດ ຂອງຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກແຕ່ລະອຸປະກອນກໍຫຼາກຫຼາຍປະເພດ ເຊັ່ນ ຂໍ້ຄວາມ, ຮູບພາບ, ສູງ, ວິດີໂອ, ຕຳ ແໜ່ງສະຖານທີ່ (GeoLocation) ແລະ ອື່ນໆ ແລະ ການປ້ອນຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ກໍງ່າຍແສນງ່າຍ ເພາະເທັກ ໂນໂລຢີຂອງຮາດແວຣ໌ ແລະ ຊອບແວຣ໌ມີການພັດທະນາຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ໃຊ້ງານງ່າຍຂຶ້ນສະດວກຂຶ້ນ ວ່ອງໄວຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.

ດັ່ງນັ້ນ ການຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ລັ່ງໄຫຼເຂົ້າມາຈາກອຸປະກອນຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ ເຮົາອາດຈະຕ້ອງນຳມາວິ ເຄາະພຶດຕິກຳຂອງຜູ້ໃຊ້ບໍລິການ ການສົ່ງເສີມການຕະຫຼາດ ເຮັດຂໍ້ມູນການຕັດສິນໃຈຂອງຜູ້ບໍລິຫານ ຂໍ້ ມູນລູກຄ້າສຳພັນ ແລະ ອື່ນໆອີກຫຼວງຫລາຍການນຳລະບົບຖານຂໍ້ມູນແບບເດີມ(Relational Database) ອາດຈະບໍ່ເໝາະກັບລັກສະນະງານບາງຢ່າງອີກຕໍ່ໄປ.

3) ເຕັກໂນໂລຢີຮາດແວຣ໌ໄດ້ປ່ຽນແປງລາຄາຖືກຫຼຸດລົງແຕ່ວ່າປະສິດທິພາບດີຂື້ນ (Cloud Computing).

ເຮົາອາດຈະເລີ່ມໄດ້ຍົນຄຳວ່າ Cloud Technology ຊຶ່ງກໍມີຫຼາຍປະເພດ ແຕ່ໃນນີ້ເຮົາຈະເວົ້າ ເຖິງໃນແງ່ຂອງການນຳມາໃຊ້ງານໂດຍປະຈຸບັນຖ້າໃຜເຄີຍໄດ້ລອງໃຊ້ງານ EC2 ຂອງ Amazon ມາ ແດ່ແລ້ວຈະຮູ້ຈັກເປັນຢ່າງດີວ່າການຈະມີເຄື່ອງ Server ແຮງໆຈັກເຄື່ອງ ເປັນເລື່ອງທີ່ງ່າຍຫຼາຍ ຫຼື ການ ຈະມີ Server 10 ເຄື່ອງ ຫຼື 20 ເຄື່ອງ ນຳມາຕໍ່ເປັນ Database Cluster ນັ້ນງ່າຍຫຼາຍພູງແຕ່ຄລິກສ້າງ Instance ບໍ່ຈັກເທື່ອກໍໄດ້ Server ມາໃຊ້ງານແລ້ວ ແລະ ລາຄາກໍຖືກຫຼາຍ ຖ້າເຮົາບໍ່ໃຊ້ງານແລ້ວກໍຍົກ ເລີກການໃຊ້ງານ ແລະ ຄືນກັບໄປໄດ້ທັນທີ ເມື່ອທູງບກັບສະໄໝກ່ອນທີ່ເຮົາຕ້ອງການມີ Server ຈັກ 10 ເຄື່ອງ ຈະຕ້ອງລົງທຶນຊື້ເຄື່ອງມາຫຼາຍ ຖ້າເຊົາໃຊ້ງານແລ້ວຕ້ອງແບກຮັບພາລະເຄື່ອງ Server ເຫຼົ່ານີ້ໄວ້ ຊຶ່ງເປັນຕົ້ນທຶນທີ່ແພງຫຼາຍ.

ຈາກທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ເຮົາບໍ່ໄດ້ເນັ້ນຂໍ້ດີຂອງ EC2 ແຕ່ຢ່າງໃດແຕ່ກຳລັງຈະເນັ້ນວ່າພາບ ລວມຂອງການໃຊ້ງານ Server ເລີ່ມປ່ຽນໄປຄືໃຊ້ງານໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ ລາຄາຖືກລົງ ແຕ່ປະສິດທິພາບດີຂຶ້ນ ຊຶ່ງເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນໃນການນຳມາພິຈາລະນາຂອງເທັກໂນໂລຢີດ້ານຖານຂໍ້ມູນຄື ຖ້າຕ້ອງການຈັດເກັບ ຖານຂໍ້ມູນໃຫຍ່ໆ ຫຼື ຮອງຮັບຜູ້ໃຊ້ງານໄດ້ເປັນຈຳນວນຫຼາຍ ການຂະຫຍາຍລະບົບຖານຂໍ້ມູນເປັນເລື່ອງ ທີ່ງ່າຍຂຶ້ນ ຊຶ່ງເຮັດໄດ້ໂດຍການເອົາ Server ມາຕໍ່ໆກັນອອກໄປ ຫຼື ເອີ້ນວ່າການຂະຫຍາຍອອກແນວ ນອນ (Scale Out) ບໍ່ແມ່ນການຂະຫຍາຍລະບົບຄືແຕ່ກ່ອນ ຄືຂະຫຍາຍອອກແນວຕັ້ງ (Scale Up) ແລະ ຕ້ອງໃຊ້ເຄື່ອງ Server ທີ່ມີປະສິດທິພາບສູງ ຊຶ່ງຈະມີຕົ້ນທຶນທີ່ແພງກວ່າການຂະຫຍາຍແບບແນວ ນອນຫລາຍ.

ດັ່ງນັ້ນ ການຂະຫຍາຍລະບົບທີ່ຢູ່ເທິງພື້ນຖານຂອງ NoSQL ຄືຮອງຮັບການຂະຫຍາຍລະ ບົບແບບແນວນອນ (Scale Out) ຊຶ່ງຈະກະຈາຍຂໍ້ມູນໄປເກັບທີ່ເຄື່ອງ Server ຫຼາຍເຄື່ອງ ແລະ ໃຊ້ ເຄື່ອງ Server ທີ່ວໄປທີ່ເອີ້ນວ່າ (Commodity Server) ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ Server ທີ່ເອີ້ນວ່າ Enterprise Server ທີ່ມີລາຄາແພງຕາມ Spec ທີ່ສູງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການກໍຍາກຂຶ້ນ ອີກດ້ວຍ.

## 4) ບັນຫາຂອງ Relational Database

ຖ້າໃຜທີ່ໃຊ້ງານ Relation Database ທີ່ຕ້ອງການຮອງຮັບການຈັດເກັບຂໍ້ມູນຂະໜາດໃຫຍ່ ຕ້ອງ ຫຼີກລຸ້ງງບໍ່ໄດ້ເລື່ອງການເຮັດ Sharding ແລະ Distributed Cache ເພາະເປັນຕົວຫຼັກທີ່ຕ້ອງເຮັດ ເພື່ອ ຂະຫຍາຍລະບົບຖານຂໍ້ມູນຂອງ Relational Database ໃຫ້ສາມາດຮອງຮັບຂໍ້ມູນທີ່ຫລາຍຂຶ້ນ ແລະ ຮອງຮັບຈຳນວນການເຂົ້າມາໃຊ້ງານລະບົບໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

### 5) Manual Sharding

ການແບ່ງຕາຕະລ<sup>າ</sup>ງຖານຂໍ້ມູນ (Table) ອອກເປັນສ່ວນ ແລ້ວກໍ່ກະຈາຍໄປຈັດເກັບໃນຫຼາຍໆ Server ເພື່ອໃຫ້ແຕ່ລະຕາຕະລາງ (Table) ຂອງຖານຂໍ້ມູນບໍ່ຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ຫຼາຍເກີນໄປ ເພາະຖ້າຂໍ້ ມູນໃນແຕ່ລະຖານຂໍ້ມູນຫູາຍເກີນໄປ ຈະເຮັດໃຫ້ລະບົບຖານຂໍ້ມູນຊ້າ ແຕ່ບັນຫາກໍຈະຕາມມາອີກຄື ເມື່ອ ຕ້ອງກະຈາຍຂໍ້ມູນອອກໄປໃນແຕ່ລະ Server ການຈະ ເກັບຂໍ້ມູນ ເຊັ່ນ: ເພີ່ມ, ແກ້ໄຂ, ລົບ, ດຶງຂໍ້ມູນ ມາສະແດງຕ່າງໆ ຈະຕ້ອງເຮັດຜ່ານ Application ຫຼື ຕ້ອງມີ Server ບາງໂຕທີ່ຖ້າດຶງຂໍ້ມູນແຕ່ລະ Server ມາທັງໝົດເປັນກ້ອນດຽວ ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າ ເຮົາຕ້ອງເຮັດດ້ວຍໂຕເຮົາເອງ ບໍ່ແມ່ນລະບົບ ຖານຂໍ້ມູນຈັດການໃຫ້ (Manual Sharding).

### 6) Distributed Cache

ເມື່ອເຮົາຕ້ອງການໃຫ້ລະບົບຮອງຮັບການເຂົ້າມາໃຊ້ງານຫຼາຍໄດ້ນັ້ນ ຖ້າຈະຕ້ອງເຂົ້າມາອ່ານຂໍ້ມູນ ຜ່ານ Database ໂດຍກົງມັນອາດຈະຮອງຮັບບໍ່ໄຫວ ຫຼື ເຮັດໄດ້ຊ້າ ດັ່ງນັ້ນ ຈະຕ້ອງມີການເຮັດ Cache Layer ຂຶ້ນມາ ຄືແທນທີ່ຈະເຂົ້າໄປອ່ານຈາກຖານຂໍ້ມູນໂດຍກົງ ກໍໃຫ້ອ່ານຜ່ານ Cache ກ່ອນ ດັ່ງນັ້ນ ການອ່ານຂໍ້ມູນຈາກ Cache ເປັນການອ່ານຈາກ Memory ໂດຍກົງ ເຮັດໃຫ້ຮອງຮັບປະລິມານການເຂົ້າ ມາໃຊ້ງານໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ແຕ່ບັນຫາຄືການເຮັດ Cache Layer ນີ້ຮອງຮັບສະເພາະການອ່ານຂໍ້ມູນເທົ່ານັ້ນ ບໍ່ຮອງຮັບການ ຂຸງນຂໍ້ມູນໄດ້ ຖ້າຕ້ອງການຮອງຮັບການຂຸງນຂໍ້ມູນປະລິມານຫຼາຍ ແລະ ອ່ານຂໍ້ມູນປະລິມານຫຼາຍ ຈຶ່ງ ເປັນສິ່ງທີ່ Relational Database ບໍ່ສາມາດຮອງຮັບງານໃນລັກສະນະ ອ່ານ, ຂຸງນ ຂໍ້ມູນປະລິມານຫຼາຍ ໄດ້ດີ ແລະ ສິ່ງສຳຄັນການເຮັດ Cache Layer ຈະຕ້ອງມີການດູແລຮັກສາ ແລະ ໃຊ້ Server ແຍກ ອອກໄປຕ່າງຫາກອີກ.

ຈາກຈຸດນີ້ເອງການເຮັດ Sharding ແລະ Caching ເປັນສິ່ງທີ່ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນໃນ NoSQL ເທັກ ໂນໂລຢີ ໂດຍຮອງຮັບ Auto-Sharding ແລະ Integrated Caching ໃນຕົວເອງ ດັ່ງນັ້ນ ເຮົາຈຶ່ງໄດ້ ເຫັນ NoSQL ຖືກນຳໄປໃຊ້ງານກັບລະບົບໃຫຍ່ໆເຊັ່ນ: Facebook, Twitter, FourSquare, Digg ແລະ ອື່ນໆ ເພາະວ່າ NoSQL ອອກແບບມາເພື່ອຮອງຮັບຄວາມຕ້ອງການງານໃຫຍ່ໆໄດ້ດີໂດຍສະເພາະຢູ່ ແລ້ວ ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມຍັງມີຄຸນສົມບັດອື່ນໆ ທີ່ໜ້າສົນໃຈໃນ NoSQL ເທັກໂນໂລຢີ.

## ກ. ຄຸນສົມບັດຂອງ NoSQL Database

### - Dynamic Schemas

ການຈັດເກັບຂໍ້ມູນຕ່າງໆໃນຖານຂໍ້ມູນແບບ Relational Database ເຮົາຈະຕ້ອງມີການສ້າງ Schema ຫຼື ຮູບແບບຂອງໂຄງສ້າງຕາຕະລາງວ່າຈະຈັດເກັບຂໍ້ມູນຫັຍງ ເມື່ອຕ້ອງການຈັດເກັບຂໍ້ມູນເພິ່ມ ເຕີມຕ້ອງປ່ຽນ Schema ພາຍຫຼັງ (Alter-Table) ກ່ອນຈະຈັດເກັບຂໍ້ມູນຮູບແບບໃໝ່ໄດ້.

ແຕ່ໃນປະຈຸບັນການຈັດເກັບຂໍ້ມູນມີການປ່ຽນແປງຕະຫຼອດເວລາ ເພາະຄວາມຕ້ອງການຈັດເກັບຂໍ້ ມູນຕ່າງໆມີຫຼາກຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ການກຳນົດໂຄງສ້າງຂອງຕາຕະລາງຖານຂໍ້ມູນ ຫຼື ການຕ້ອງປ່ຽນ ໂຄງສ້າງຖານຂໍ້ມູນເລື້ອຍໆ ໂດຍທີ່ຂໍ້ມູນຍັງມີຢູ່ແລ້ວເປັນເລື່ອງທີ່ຍາກຫຼາຍ ຫຼື ເຮັດບໍ່ໄດ້ເລີຍ ວິທີການ ຄືອາດຈະຕ້ອງແຍກອອກເປັນຕາຕະລາງໃໝ່ ຊຶ່ງເປັນວິທີແກ້ບັນຫາຊົ່ວຄາວເທົ່ານັ້ນ.

ລະບົບຖານຂໍ້ມູນແບບ NoSQL ເຮົາບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີ Schema ທີ່ຕາຍຕົວ ຫຼື ບໍ່ຕ້ອງມີ Schema ກ່ອນທີ່ຈະຈັດເກັບຂໍ້ມູນ ຂໍ້ມູນແຕ່ລະແຖວສາມາດຈັດເກັບໄດ້ຕາມຕ້ອງການ ຈະເພີ່ມ ຫຼື ຫຼຸດ ກໍບໍ່ມີ ບັນຫາກັບລະບົບ ເຮັດໃຫ້ເຮົາສາມາດຈັດເກັບຂໍ້ມູນໄດ້ຕາມທີ່ຕ້ອງການປ່ຽນແປງໄດ້ຕະຫຼອດເວລາ ສະ ດວກ ແລະ ວ່ອງໄວ.

- Auto-Sharding

ເມື່ອຂໍ້ມູນມີຂະໜາດໃຫຍ່ ຫຼື ເຮົາຕ້ອງການເພີ່ມປະສິດທິພາບການ ອ່ານ ແລະ ຂຸງນຂໍ້ມູນປະລິ ມານຫຼາຍ ການເຮັດ Sharding ໃນລະບົບ NoSQL Database ຈະກໍ່ການກະຈາຍຂໍ້ມູນໄປຫາ Server ອັດຕະໂນມັດ (Auto-Sharding) ຜູ້ພັດທະນາ (Developer) ບໍ່ຕ້ອງຂຸງນໂປຣແກຣມໃນການ ກະຈາຍຂໍ້ມູນເອງຄືກັບ Relational Database.

ການກະຈາຍຂໍ້ມູນອອກໄປຫຼາຍໆ Server ນີ້ຍັງເຮັດໃຫ້ມີຂໍ້ດີຄື ປະຢັດຕົ້ນທຶນໃນການຂະຫຍາຍ ລະບົບ ເພາະເປັນການຂະຫຍາຍແບບແນວນອນ (Scale Out) ຊຶ່ງສາມາດນຳ Server ປົກກະຕິທົ່ວໄປ ມາໃຊ້ງານໄດ້ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງເປັນ Enterprise Server

- Replication

ການສຳເນົາຂໍ້ມູນຈາກເຄື່ອງໜຶ່ງໄປອີກເຄື່ອງໜຶ່ງ (Replication) ເມື່ອ Server ໜຶ່ງເສຍຫາຍ ອີກ ເຄື່ອງໜຶ່ງຈະຂຶ້ນມາເຮັດວງກແທນທັນທີໂດຍຂໍ້ມູນຂອງແຕ່ລະເຄື່ອງຈະມີຂໍ້ມູນຄືກັນດັ່ງນັ້ນ Replication ເປັນໜຶ່ງຄຸນສົມບັດທີ່ຕອບສະໜອງຕໍ່ການໃຊ້ງານທີ່ຕ້ອງການຄວາມຕໍ່ເນື່ອງໄດ້ຕະຫຼອດເວລາ (High Availability).

- Integrated Caching

ການຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ງານເລື້ອຍໆ ເຂົ້າໄວ້ໃນ Memory (RAM) ຊຶ່ງເປັນຄຸນສົມບັດເດັ່ນຂອງ NoSQL ທີ່ທັງຫມົດ Caching ໄວ້ໃນຕົວເອງຢູ່ແລ້ວ ເຮົາບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງເຮັດ Cache Layer ຄືກັບ Relational Database ອີກຕໍ່ໄປ ທີ່ຕ້ອງເຮັດ Cache Layer ແຍກຕ່າງຫາກ ແລະ ເບິ່ງແຍງຮັກສາແຍກ ອອກໄປຕ່າງຫາກອີກດ້ວຍ.

# ຂ. ປະເພດຂອງຖານຂໍ້ມູນ NoSQL

NoSQL ຖືກແບ່ງປະເພດຕາມລັກສະນະການຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ດັ່ງນັ້ນ ການຈະເລືອກ NoSQL Database ໂຕໃດໂຕໜຶ່ງຈະຕ້ອງເບິ່ງອີກວ່າການຈັດເກັບຂໍ້ມູນຂອງຖານຂໍ້ມູນເປັນແບບໃດ ເຊັ່ນ:

- Document databases ເຊັ່ນ MongoDB, CouchDB, Elasticsearch
- Graph stores เຊั่ม Neo4J, Infinite Graph, InfoGrid
- Key-value stores เริ่ม DynamoDB, Redis, MemcacheDB
- Wide-column stores เริ่ม Cassandra, Amazon SimpleDB, Hadoop / HBase

#### **ຄ.** Open source License

ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວ NoSQL ຈະເປັນລິຂະສິດແບບ Open source ຊຶ່ງບໍ່ຕ້ອງເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນ ການນຳມາໃຊ້ງານ ດັ່ງນັ້ນ ເຮົາສາມາດນຳ NoSQL Database ແຕ່ລະຕົວມາຕິດຕັ້ງໃຊ້ງານໄດ້ໂດຍບໍ່ ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃດໆ (ຟຣີ).

# ງ. ນຳ NoSQL ມາໃຊ້ງານຂະໜາດນ້ອຍໄດ້ ຫຼື ບໍ່?

ຈາກທີ່ກ່າວມາແລ້ວ ຄົງພໍຈະຕອບຄຳຖາມນີ້ໄດ້ວ່າການນຳ NoSQL Database ເມື່ອນຳມາໃຊ້ໃນ ງານຂະໜາດໃຫຍ່ນັ້ນເໝາະສົມຢ່າງແນ່ນອນ ແຕ່ຖ້າເປັນລະບົບທົ່ວໆໄປຄວນຈະນຳ NoSQL ມາໃຊ້ ງານ ຫຼື ບໍ່

ຄຳຕອບຄື ຂຶ້ນຢູ່ກັບລັກສະນະວຽກວ່າເຮົາຈະໃຊ້ຄຸນສົມບັດຫັຍງຂອງ NoSQL ຖ້າເຮົາຕ້ອງການ ຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຕ້ອງຢຶດຕິດກັບໂຄງສ້າງ (Dynamic Schema) ແລະ ຕ້ອງການເຂົ້າໃຊ້ງານລະບົບທີ່ ວ່ອງໄວ (Integrated Caching) ຂໍ້ມູນອາດຈະຢັງບໍ່ຫຼາຍເທົ່າໃດອາດຈະໃຊ້ NoSQL ໄດ້ຢ່າງແນ່ນອນ

ແຕ່ຖ້າບໍ່ຕ້ອງການໃຊ້ງານ (Dynamic Schema) ບໍ່ຕ້ອງການເຂົ້າໃຊ້ງານທີ່ວ່ອງໄວ (Integrated Caching) ເພາະໃຊ້ Relational Database ກໍເຮັດໄດ້ດີຢູ່ແລ້ວ Database Server ກັບ Web Server ກໍຢູ່ທີ່ Server ດຸງວກັນ ຂໍ້ມູນບໍ່ຫລາຍນັ້ນ ບໍ່ຕ້ອງການຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ເພີ່ມຂະຫຍາຍຂຶ້ນທຸກມື້ໆ ຜູ້ເຂົ້າ ໃຊ້ງານກໍບໍ່ໄດ້ຫລາຍ ເບິ່ງແລ້ວວ່າລະບົບບໍ່ມີແນວໂນ້ມຈະຕ້ອງຂະຫຍາຍລະບົບໃນອະນາຄົດອັນໃກ້ ເຈົ້າສາມາດໃຊ້ງານ Relational Database ໄດ້ດີຢູ່ແລ້ວຢ່າງບໍ່ມີບັນຫາ.

# 2.1.6 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່່ງວກັບພາສາ JavaScript

ພາສາ JavaScript ຫຼື ຫຍໍ້ JS ເປັນພາສາຂຸງນໂປຣແກຣມທີ່ຖືກພັດທະນາ ແລະ ປະຕິບັດຕາມ ຂໍ້ກຳນົດມາດຕະຖານຂອງ ECMAScript, ພາສາ JavaScript ນັ້ນເປັນພາສາລະດັບສູງ ຄອມພາຍ ໃນຂະນະທີ່ໂປຣແກຣມຣັນ (JIT) ແລະ ເປັນພາສາຂຸງນໂປຣແກຣມແບບຫຼາຍຂະບວນເຊັ່ນ: ການ ຂຸງນໂປຣແກຣມແບບຂັ້ນຕອນ, ການຂຸງນໂປຣແກຣມແບບວັດຖຸ, ພາສາ JavaScript ມີໄວຍະກອນ ທີ່ຄືກັບພາສາ C ໃຊ້ວົງເລັບເພື່ອກຳນົດບ່ອກຂອງຄຳສັ່ງ ນອກຈາກນີ້ JavaScript ຢັງເປັນພາສາທີ່ ມີປະເພດຂໍ້ມູນແບບໄດນາມິກ (Dynamic) ເປັນພາສາແບບ Prototype-based ແລະ First-class function.

ພາສາ JavaScript ນັ້ນຖືວ່າເປັນເທັກໂນໂລຊີຫຼັກຂອງການພັດທະນາເວັບໄຊ (World Wide Web)ມັນເຮັດໃຫ້ໜ້າເວັບສາມາດຕອບໂຕ້ກັບຜູ້ໃຊ້ໄດ້ໂດຍທີ່ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງລີເຟດໜ້າໃໝ່ (Dynamic website) ເວັບໄຊຈຳນວນຫຼາຍໃຊ້ພາສາ JavaScript ສຳລັບຄວບຄຸມການເຮັດວງກງານ ທີ່ດ້ານ Client-side ນັ້ນເຮັດໃຫ້ເວັບບຣາວເຊີຕ່າງໆ ມີ JavaScript engine ທີ່ໃຊ້ສຳລັບປະມວນ ຜົນສະຄິບຂອງພາສາ JavaScript ທີ່ຮັນເທິງເວັບບຣາວເຊີເນື່ອງຈາກພາສາ JavaScript ເປັນພາສາ

ຂູງນໂປຣແກຣມແບບຫຼາຍຮູບແບບເຮັດໃຫ້ມັນຮອງຮັບການຂູງນໂປຣແກຣມທັງແບບEvent-driven, Functional ແລະ ແບບລຳດັບຂັ້ນຕອນມັນມີ Library (APIs) ສຳລັບເຮັດວູງກກັບຂໍ້ຄວາມ, ວັນທີ, Regular expression ແລະ ໂຄງສ້າງຂໍ້ມູນພື້ນຖານຢ່າງ Array ແລະ Map ຫຼື ທັງ Document Object Model (DOM) ຊຶ່ງເປັນ API ທີ່ໂດຍທັ່ວໄປແລ້ວສາມາດໄດ້ເທິງເວັບບຣາວເຊີ.

ຢ່າງໃດກໍຕາມຕົວຂອງພາສາ JavaScript ເອງບໍ່ໄດ້ມີຟັງຊັນສໍາລັບອິນພຸດ/ເອົາພຸດ(I/O) ທີ່ມາ ກັບພາສາເຊັ່ນ: ຟັງຊັນກຸ່ງວກັບ Network ວຸງກກຸ່ງວກັບໄຟລ ຫຼື Library ກຸ່ງວກັບກຣາບພິກໂດຍ ທີ່ວໄປແລ້ວສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຈະຖືກໃຫ້ມາໂດຍ Host environment (ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ໃຊ້ຮັນພາສາ JavaScript) ເຊັ່ນ ເວັບເວັບບຣາວເຊີ ຫຼື Node.js ຊຶ່ງຈະແຕກຕ່າງກັນອອກໄປ ຕົວຢ່າງ ເຊັ່ນ:ການ ຮັບຄ່າໃນເວັບເວັບບຣາວເຊີຈະຜ່ານຟັງຊັນ prompt ຊຶ່ງເປັນສ່ວນຫນຶ່ງຂອງ Browser Object Model (BOM) ຫຼື ຮັບຄ່າຈາກ HTML ຟອມຊຶ່ງເປັນສ່ວນຫນຶ່ງຂອງ Document Object Model (DOM) ໃນຂະນະທີ່ເທິງ Node.js ເຮົາສາມາດຮັບຄ່າໄດ້ຈາກ Input/Output Stream ຂອງ Command line ເຖິງແມ່ນວ່າມັນຈະມີຄວາມຄ້າຍຄືກັນລະຫວ່າງພາສາ Java ແລະ JavaScript ເຊັ່ນ: ຊື່ຂອງພາສາໄວຍະກອນ ຫຼື Library ມາດຕະຖານຕ່າງໆ ຢ່າງໃດກໍຕາມທັງສອງພາສາແຕກ ຕ່າງກັນຢ່າງສິ້ນເຊີງໃນແງ່ຂອງການອອກແບບພາສາ Java ເປັນພາສາທີ່ມີປະເພດຂໍ້ມູນແບບຄົງທີ່ (Static-typing) ໃນຂະນະທີ່ພາສາ JavaScript ມີປະເພດຂໍ້ມູນແບບໄດນາມິກ (Dynamic-typing) ພາສາ Java ຖືກຄອມພາຍເປັນ Byte-code ກ່ອນທີ່ຈະລັນໃນຂະນະທີ່ພາສາ JavaScript ຈະ ຄອມພາຍໃນຕອນທີ່ໂປຣແກຣມຣັນພາສາ Java ເປັນພາສາແບບ Class-based ໃນຂະນະທີ່ພາສາ JavaScript ເປັນພາສາແບບ Prototypebased.

### ກ. ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງພາສາ JavaScript

ພາສາ JavaScript ຖືກອອກແບບແລະສ້າງໂດຍ Brendan Eich ສຳລັບເປັນພາສາສະຄົບທີ່ ເຮັດວູງກເທິງເວັບບຣາວເຊີ Navigator ທີ່ເປັນຜະລິດຕະພັນຂອງບໍລິສັດ Netscape ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ໜ້າເວັບທີ່ໃນຕອນທຳອິດນັ້ນເປັນແບບ Static ສາມາດຕອບໂຕ້ກັບຜູ້ໃຊ້ໄດ້ໂດຍທີ່ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຣີ ເຟດໜ້າໃໝ່ (Dynamic) ເຊັ່ນ:ການສົ່ງຂໍ້ມູນເບື້ອງຫຼັງໄປຍັງ Server ແລະ ລໍຖ້າຮັບຜົນຕອບກັບ ມາດ້ວຍ AJAX; ພາສາ JavaScript ໄດ້ຖືກເປີດຕົວ ແລະ ເປັນສ່ວນຫນຶ່ງຂອງເວັບບາວເຊີ Navigator ໃນເດືອນກັນຍາ 1995 ໂດຍໃຊ້ຊື່ວ່າ LiveScript ແລະ ໄດ້ປ່ຽນເປັນ JavaScript ໃນ ອີກສາມເດືອນຕໍ່ມາ.

ໃນເດືອນພະຈິກ 1996 Netscape ໄດ້ສົ່ງພາສາ JavaScript ໄປຍັງ ECMA International ເພື່ອເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນສໍາລັບກໍານົດມາດຕະຖານໃຫ້ທຸກເວັບບຣາວເຊີປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານດັ່ງ ກ່າວ ເພື່ອໃຫ້ການພັດທະນາ JavaScript engine ເປັນໄປໃນທິດທາງດຸງວກັນນັ້ນໃຫ້ເກີດການເປີດ ຕົວຢ່າງເປັນທາງການສໍາລັບຂໍ້ກໍານົດມາດຕະຖານ ECMAScript ໃນເດືອນມິຖຸນາ 1997 ໃນຊ່ວງ ເວລາຫຼັງຈາກນີ້ ບໍລິສັດຕ່າງໆ ທີ່ພັດທະນາເວັບບຣາວເຊີຕ່າງກໍຍັງພັດທະນາ JavaScript engine ບໍ່ເປັນໄປໃນທິດທາງດຽວກັນເທົ່າໃດ ນັ້ນເຮັດໃຫ້ນັກພັດທະນາເວັບຕ້ອງຂຽນໂຄດຫຼາຍເວີຊັນເພື່ອ ໃຫ້ເຮັດວຽກໄດ້ໃນທຸກເວັບບຣາວເຊີຈົນກະທັ້ງໃນເດືອນກໍລະກົດ 2008 ໄດ້ມີການຈັດການປະຊຸມ ຂຶ້ນທີ່ Oslo ຈາກອົງກອນ ແລະ ຝ່າຍຕ່າງໆ ທີ່ພັດທະນາ JavaScript engine ເຮັດໃຫ້ເກີດຂໍ້ ຕົກລົງຂຶ້ນໃນຕົ້ນປີ 2009 ເພື່ອລວບລວມງານທີ່ກຸ່ງວຂ້ອງທັງໝົດຂອງພາສາ JavaScript ແລະ ຊຸກຍູ້ພາສາໃຫ້ຍ່າງໄປຂ້າງໜ້າ ນັ້ນເຮັດໃຫ້ເກີດຂໍ້ກຳນົດມາດຕະຖານ ECMAScript ເວີຊັນທີ່ 5 (ES5) ອອກມາໃນເດືອນທັນວາ 2009 ແລະ ກ່ອນໜ້ານີ້ໃນປີ 2008 Google ໄດ້ເປີດຕົວເວັບ ບຣາວເຊີ Chrome ທີ່ມາພ້ອມກັບ V8 JavaScript engine ທີ່ມີແນວຄິດໃນການພັດທະນາແບບ ຄອມພາຍໃນຕອນທີ່ໂປຣແກຣມຣັນ (Just-in-time compilation: JIT) ຊຶ່ງມັນເຮັດວຸງກໄດ້ໄວກວ່າ ເຮັດໃຫ້ຜູ້ພັດທະນາເວບບຣາວເຊີອື່ນໆ ຕ້ອງປັບປຸງ JavaScript engine ຂອງພວກເຂົາໃຫ້ເຮັດ ວຸງກໃນຮູບແບບ JIT ຫຼັງຈາກທີ່ພັດທະນາຕໍ່ເນື່ອງມາອີກຫຼາຍປີ ໃນປີ 2015 ໄດ້ມີການເພີ່ມ ຄຸນສົມບັດໃໝ່ໆ ທີ່ຫຼາກຫຼາຍເຂົ້າມາ ຊຶ່ງຖືວ່າເປັນການປ່ຽນແປງເທື່ອສຳຄັນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເກີດຂໍ້ ກຳນົດມາດຕະຖານ ECMAScript 2015 ຫຼື ເວີຊັນທີ່ 6 (ES6) ຈົນເຖິງໃນປີ 2015 ຕອນນີ້ເບິ່ງ ຄືວ່າພາສາ JavaScript ຈະພັດທະນາມາຈົນເຖິງທີ່ສຸດແລ້ວ ເຮັດໃຫ້ລະຫວ່າງປີ 2016 - 2019 ເວີ ຊັນໃໝ່ຂອງ ECMAScript ທີ່ຖືກເຜີຍແຜ່ອອກມາໃນແຕ່ລະປີມີການປ່ຽນແປງແລະເພີ່ມຄຸນສົມບັດ ພຸງນ້ອຍໆເທົ່ານັ້ນ.

## ຂ. ຄຸນສົມບັດຂອງພາສາ JavaScript

ECMAScript 2015 (ES6) ເປັນພາສາ JavaScript ທີ່ຖືວ່າພັດທະນາມາຈົນເຖິງຈຸດສູງສຸດ ແລ້ວກໍວ່າໄດ້ ມັນຖືກເຜີຍແຜ່ໃນເດືອນມິຖຸນາ 2015 ຊຶ່ງໃນເວີຊັນນີ້ ໄດ້ເພີ່ມໄວຍະກອນໃໝ່ຂອງ ພາສາຫຼວງຫລາຍເຊັ່ນ: ການສ້າງຄາດດ້ວຍຄຳສັ່ງ class ການສ້າງໂມດູນ ແລະ ໃຊ້ງານມັນດ້ວຍ ຄຳສັ່ງ import ແລະ export ແລະ ຄຳສັ່ງສຳລັບປະກາດຕົວປ່ງນ let ແລະ ປະກາດຄ່າຄົງທີ const ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ຕົວປ່ງນສາມາດມີຂອບເຂດໃນບ໋ອກທີ່ມັນຖືກສ້າງຂຶ້ນໄດ້ ແລະ ສິ່ງອື່ນໆທີ່ຖືກເພີ່ມ ເຂົ້າມາເປັນຈຳນວນຫລາຍເຊັ່ນ: Map, Set, WeakMap, Promise, Reflection, Proxies, Template string ແລະ ອື່ນໆ.

ໃນເດືອນມິຖຸນາ 2016 ໄດ້ມີການເປີດໂຕເວີຊັນ 7 ຫຼື ECMAScript 2016 (ES7) ໄດ້ມີການ ເພີ່ມຕົວດຳເນີນການຍົກກຳລັງ (ທີ່ກ່ອນໜ້ານີ້ເຮົາຈະໃຊ້ຜ່ານຟັງຊັນ Math.pow) ຄຳສັ່ງ await async ສຳລັບການຂຸງນໂປຣແກຣມທີ່ເຮັດວຸງກບໍ່ພ້ອມກັນ ແລະ ຟັງຊັນ includes ຂອງອາ ເລ ແລະ ໃນປະຈຸບັນພາສາ JavaScript ຖືກພັດທະນາມາຈົນເຖິງ ECMAScript 2020 (ES11) ຊຶ່ງມີການປຸ່ງນແປງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນບໍ່ເທົ່າໃດຫຼັງຈາກ ES7.

## ຄ. JavaScript engine ແມ່ນຫຍັງ?

JavaScript engine ຄືໂປຣແກຣມຄອມພິວເຕີທີ່ໃຊ້ສໍາລັບປະມວນຜົນໂຄດຂອງພາສາ JavaScript ຊຶ່ງ JavaScript engine ໃນຊ່ວງເລີ່ມຕົ້ນເປັນພູງແຄ່ຕົວປ່ງນພາສາ (Interpreter) ເທົ່າ ນັ້ນ ແຕ່ໃນປະຈຸບັນໄດ້ມີການພັດທະນາມາໃຫ້ຢູ່ໃນຮູບແບບຂອງຄອມພາຍເລິທີ່ມີການຄອມພາຍໃນ ຕອນທີ່ໂປຣແກຣມລັນ (Just-in-time compilation: JIT) ເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບການເຮັດວງກງານ ຂອງໂປຣແກຣມ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ JavaScript engine ຈະຖືກພັດທະນາໂດຍຜູ້ພັດທະນາ ເວັບບຣາວເຊີທີ່ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກໍານົດມາດຕະຖານຂອງ ECMAScript.

# 2.1.7 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບ Application Programming Interface (API)

ຫຼາຍຄົນອາດຈະສົງໄສວ່າ API ຄືຫຍັງ ຄວາມຈິງແລ້ວຫຍໍ້ມາຈາກ Application Program Interface (API) ຊຶ່ງຄື ຄຳສັ່ງ (Code) ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ software program ສາມາດສື່ສານລະຫວ່າງ ກັນໄດ້ ຖ້າຈະເວົ້າໃນພາສາຄົນຂຸງນ program ແລ້ວ API ເປັນຊ່ອງທາງສຳລັບຂໍໃຊ້ບໍລິການຄຳສັ່ງ ຈາກ operation system (OS) ຫຼື application ອື່ນໆ ຊຶ່ງມັນໃຊ້ງານໂດຍຕິດຕັ້ງ function ແລະ ເອີ້ນໃຊ້ງານຕາມ doncument ທີ່ຂຸງນໄວ້.

### ສ່ວນປະກອບຂອງ APIs

APIs ສ້າງຂຶ້ນຈາກສ່ວນສຳຄັນ 2 ຢ່າງຄື:

- ຂໍ້ກຳນົດທີ່ຈະອະທິບາຍການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນລະຫວ່າງ program ຊຶ່ງເຮັດອອກມາໃນລັກສະນະ document ເພື່ອບອກວ່າ request/response ຕ້ອງເປັນຢ່າງໃດ.
- Software ທີ່ຂຸງນຂຶ້ນຕາມຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ກໍ່ການເຜີຍແຜ່ອອກໄປໃຫ້ໃຊ້ງານ.

ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ Application ທີ່ມີ APIs ຈະຕ້ອງຖືກຂງນເປັນພາສາ Programming ແລະ ພັດທະນາເພີ່ມໄດ້ງ່າຍ ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງມີ່ການກວດສອບໂຄງສ້າງ API ສະນັ້ນ API ທີ່ດີ ຜູ້ທີ່ອອກ ແບບຕ້ອງໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນການ test ເພື່ອກວດສອບ logic ທີ່ສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຈາກການໃຊ້ງານ.

## ການໃຊ້ງານ APIs

ປັດຈຸບັນນີ້ API ຖືກໃຊ້ງານໃນ application ເພື່ອສື່ສານກັບ user ໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີຄວາມ ຮູ້ ບໍລິສັດໃຫຍ່ໆຫຼາຍບໍລິສັດມີການເປີດ API ໃຫ້ພາຍນອກເຂົ້າມາໃຊ້ງານ ເຊັ່ນ facebook, google, twitter ຜູ້ພັດທະນາລະບົບທີ່ສົນໃຈ ສາມາດນຳເອົາ API ເຫຼົ່ານີ້ໄປໄປຕໍ່ຍອດ ຊຶ່ງທາງບໍລິສັດກໍສາມາດ ຂະຫຍາຍຖານລູກຄ້າອອກໄປໄດ້ອີກ ຮູບແບບການນຳເອົາ API ໄປໃຊ້ງານມີດັ່ງນີ້:

#### 1. Libraries and frameworks

API ມັກຈະເອົາໄປໃຊ້ເປັນ software library ຊຶ່ງຂູງນຂຶ້ນຕາມ document ໃນຮູບແບບພາສາ program ທີ່ຕ່າງກັນອອກໄປ ຕາມຄວາມເໝາະສົມກັບວູງກເພື່ອເອົາໄປເຮັດເປັນ framework ໃຫ້ກັບ ລະບົບໃຊ້ໃນການສື່ສານຫາກັນ.

## 2. Operating Systems

API ສາມາດໃຊ້ງານໃນການສື່ສານລະຫວ່າງ application ແລະ operating system ເຊັ່ນ: POSIX ຫຼື ມາດຕະຖານການສື່ສານຂອງ OS ເອງກໍມີ API ເປັນ command line ເພື່ອຄວບຄຸມການ ເຮັດວຸງກຂອງ OS.

#### 3. Remote APIs

Remote APIs ເຮັດໃຫ້ developer ສາມາດເຂົ້າຄວບຄຸມຊັບພະຍາກອນຜ່ານທາງ protocol ເພື່ອໃຫ້ມີມາດຕາຖານການສື່ສານດຸງວກັນ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະເປັນຄົນລະ technology ເຊັ່ນ Database

API ສາມາດອະນຸຍາດໃຫ້ developer ເຂົ້າມາດຶງຂໍ້ມູນໃນ database ຫຼາກຫຼາຍຊະນິດໄດ້ ຜ່ານ function ດງວກັນ ສະນັ້ນ remote API ຈຶ່ງຖືກໃຊ້ເລື້ອຍໃນ maintenance ດ້ວຍການເຮັດວງກທີ່ຝັ່ງ client ໃຫ້ໄປດຶງຂໍ້ມູນຈາກ server ກັບລົງມາເຮັດວຸງກ.

#### 4. Web APIs

ນິຍົມໃຊ້ກັນຫລາຍໃນປະຈຸບັນ ເພາະຢູ່ໃນກຸ່ມຂອງ HTTP ແລະ ຂະຫຍາຍອອກໄປສູ່ຮູບ ແບບ XML ແລະ JSON ຊຶ່ງໂດຍລວມແລ້ວກໍຄືຢູ່ເທິງ web service ເຊັ່ນ:

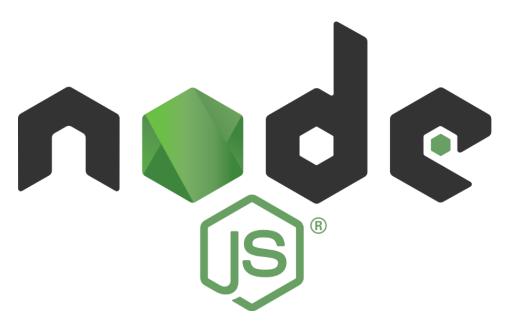
- SOAP (Simple Object Access Protocol) ໃຊ້ XML format ສິ່ງຂໍ້ມູນ.
- REST (Representational State Transfer) ສາມາດໃຊ້ XML ຫຼື JSON format ສິ່ງຂໍ້ມູນ.

# ຕົວຢ່າງ API ທີ່ນິຍົມໃນປະຈຸບັນ

- Google Maps API: ເປີດໃຫ້ໃຊ້ງານເພື່ອນຳເອົາແຜນທີ່ຂອງ Google ມາລົງໃນ webpage ໂດຍອາໄສ JavaScript ຫຼື Flash.
- YouTube APIs: Google ຍອມໃຫ້ developer ສາມາດນຳເອົາ Clip video ເທິງ YouTube ໄປລົງໃນ website ຫຼື application ໄດ້.
- Flickr API: ເພື່ອໃຫ້ developer ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ຄັງຮູບພາບໃນ community
- Twitter APIs: ມີ REST API ໃຫ້ຄົ້ນຫາແລ້ວກວດສອບຂໍ້ມູນ trends ໄດ້.
- Amazon Product Advertising API: ເປີດ API ໃຫ້ໃຊ້ຄົ້ນຫາສິນຄ້າ ແລະ ການໂຄສະນາ ຜ່ານທາງ website.

# 2.1.8 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ງວກັບ Nodejs

Node.js ເປັນ open-source ແລະ cross-platform JavaScript runtime environment ທີ່ກຳ ລັງໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມສູງ ໂດຍທົ່ວໄປເຮົາຈະໃຊ້ JavaScript ໃນຝັ່ງ client ແຕ່ Node.js ເຮັດໃຫ້ເຮົາໃຊ້ JavaScript ໃນຝັ່ງ Server ໄດ້ດ້ວຍຊຶ່ງ Node.js ສາມາດ run ໄດ້ເທິງ platform ທີ່ຫຼາກຫຼາຍທັງ Windows, Linux, Unix, Mac OS X ແລະ ອື່ນໆ.



ຮູບທີ 12 Nodejs

ຈຸດເດັ່ນທີ່ສຸດຂອງ Node.js ຄືມັນເຮັດວຽກແບບ asynchronous ຜູ້ອ່ານອາດຈະສົງໃສວ່າແລ້ວ ມັນດີແນວໃດ? ລອງມາເບິ່ງຕົວຢ່າງການຈັດການໄຟລເມື່ອມີການຮ້ອງຂໍຈາກ client ມາທີ່ server ຂອງ PHP ກັບ Node.js ທຸງບກັນເບິ່ງເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈຫຼາຍຂຶ້ນ.

- ກໍລະນີ PHP ເມື່ອມີການຮ້ອງຂໍເຂົ້າມາມັນຈະເຮັດດັ່ງນີ້:
  - 1. ສິ່ງ task ໄປທີ່ລະບົບໄຟຂອງຄອມພິວເຕີ.
  - 2. ລໍຖ້າຈົນກະທັ້ງລະບົບໄຟລເປີດ ແລະ ອ່ານໄຟລສຳເລັດ.
  - 3. ສົ່ງເນື້ອຫາຂອງໄຟກັບມາໃຫ້ client.
  - 4. ພ້ອມສໍາລັບຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍຖັດໄປ.
- ກໍລະນີ Node.js ເມື່ອມີການຮ້ອງຂໍເຂົ້າມາມັນຈະເຮັດດັ່ງນີ້:
  - 1. ສິ່ງ task ໄປທີ່ລະບົບໄຟຂອງຄອມພິວເຕີ.
  - 2. ພ້ອມສໍາລັບຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍຖັດໄປ.
  - 3. ພໍລະບົບໄຟລເປີດ ແລະ ອ່ານໄຟລສຳເລັດ server ຈະສົ່ງເນື້ອຫາຂອງໄຟກັບມາໃຫ້ client.

ຈາກຕົວຢ່າງຂ້າງເທິງຈະເຫັນວ່າ Node.js ຈະຕັດຂັ້ນຕອນການລໍຖ້າຖີ້ມແລ້ວໄປເຮັດຄຳຮ້ອງ ຖັດໄປເລີຍທີ່ ເປັນແບບນີ້ເພາະ Node.js ຈະ run ແບບ single-threaded ແລະ ໃນ Libary ມາດຕະຖານກໍຈະມີເຊັດຂອງ asynchronous I/O primitives ທີ່ຊ່ວຍປ້ອງກັນໂຄດ JavaScript ຈາກ ການ blocking ເຮັດໃຫ້ລະບົບຄ່ອງແຄ້ວ ແລະ ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ.

### Synchronous vs Asynchronous

Synchronous ຄືການ runໂຄດຕາມລຳດັບທີ່ ເຮົາຂຽນໄວ້ ເຊັ່ນ alert(1); alert(2):

alert(3);

ພົນລັບທີ່ໄດ້ຄືໜ້າຈໍຈະສະແດງຜົນ 1 ຈາກນັ້ນ ຈຶ່ງສະແດງຜົນ 2 ແລ້ວສຸດທ້າຍຈຶ່ງສະແດງຜົນ

3 ຕາມລຳດັບ

Asynchronous ຄືການຮັນໂຄດທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ ຕ້ອງເປັນໄປຕາມລຳດັບທີ່ເຮົາຂງນໄວ້ ເຊັ່ນ: alert(1); setTimeout(() => alert(2), 0); alert(3); ໃນຕົວຢ່າງນີ້ໂຄດ alert(2) ໃຊ້ເວລາດຳເນີນ ການດົນກວ່າ ເຮັດໃຫ້ຜົນລັບທີ່ໄດ້ຄືໜ້າຈໍຈະ

ສະແດງຜົນ 1 ຈາກນັ້ນຈຶ່ງສະແດງຜົນ 3 ແລ້ວ

ສຸດທ້າຍຈຶ່ງສະແດງຜົນ 2

#### **Blocking vs Non-blocking**

Blocking ໝາຍເຖິງການທີ່ເຮົາບໍ່ສາມາດດຳ ເນີນການຕໍ່ໄປໄດ້ຈົນກວ່າຕົວດຳເນີນການທີ່ ກຳລັງລັນຢູ່ຈະສຳເລັດເສຍກ່ອນ ເຊັ່ນ alert(1);

var value = localStorage.getItem('foo');
alert(2);

ຄຳສັ່ງ localStorage ຈະເປັນຕົວ blocking ເຮັດ ໃຫ້ບໍ່ສາມາດເຮັດຄຳສັ່ງ alert(2) ໄດ້ຈົນກວ່າມັນ ຈະດຳເນີນການສຳເລັດ ດັ່ງນັ້ນຜົນລັບທີ່ໄດ້ຄືໜ້ າຈໍຈະສະແດງຜົນ 1 ຈາກນັ້ນຈຶ່ງລໍຖ້າຈົນກວ່າ ຄຳສັ່ງ localStorage ຈະສຳເລັດຈຶ່ງສະແດງຜົນ

Non-blocking ໝາຍເຖິງການໂຕທີ່ດຳເນີນ ການສາມາດເຮັດຄຳສັ່ງຖັດໄປໄດ້ເລີຍໂດຍບໍ່ ຕ້ອງລໍຖ້າໃຫ້ຄຳສັ່ງເດີມເຮັດສຳເລັດກ່ອນເຊັ່ນ: alert(1); fetch('example.com').then(() => alert(2)); alert(3); ໃນຕົວຢ່າງນີ້ ຄຳສັ່ງ fetch ເປັນ non-blocking operation ດັ່ງນັ້ນຜົນລັບທີ່ໄດ້ຄືໜ້າຈໍ ຈະສະແດງຜົນ 1 ຈາກນັ້ນຈຶ່ງສະແດງຜົນ 3 ແລ້ວພໍຄຳສັ່ງ fetch ສຳເລັດກໍສະແດງຜົນ 2

## > ປະຫວັດ Node.js

ແຕ່ເດີມພາສາ JavaScript ຖືກພັດທະນາມາເພື່ອໃຊ້ສຳລັບ Browser ທີ່ຊື່ Netscape Navigator ໃນປີ 1995 ໃນຕອນນັ້ນ Netscape ຕັ້ງໃຈຈະຂາຍ Web Server ທີ່ມີ environment ຊື່ Netscape LiveWire ຊຶ່ງສາມາດສ້າງ dynamic page ໂດຍໃຊ້ JavaScript ທາງຝັ່ງ server ອີກດ້ວຍ ແຕ່ໜ້າເສຍດາຍທີ່ Netscape LiveWire ບໍ່ປະສົບຄວາມສຳເລັດ ແລະ ການໃຊ້ JavaScript ທາງຝັ່ງ Server ກໍບໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມເລີຍຈົນກະທັ້ງ Node.js ຖືກກຳເນີດຂຶ້ນມາ.

ສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ Node.js ເປັນທີ່ນິຍົມຂຶ້ນມາຄືການທີ່ມັນມາໃນຊ່ວງເວລາທີ່ເໝາະສົມ ເມື່ອທູງບ ກັບ JavaScript ທີ່ເກີດມາຕັ້ງແຕ່ປີ 1995 ແລ້ວ Node.js ຫາກໍ່ເກີດມາເມື່ອປີ 2009 ເທົ່ານັ້ນ ຕ້ອງ ຂອບໃຈ "Web 2.0" applications ເຊັ່ນ Flickr, Gmail ແລະ ອື່ນໆທີ່ສະແດງໃຫ້ໂລກຮູ້ວ່າເວັບສະ ໄໝໃໝ່ຄວນໜ້າຕາເປັນຢ່າງໃດ.

ບໍ່ດົນກ່ອນທີ່ Node.js ຈະເກີດ ນັກພັດທະນາເບື້ອງຫຼັງ browser ຊື່ດັ່ງທັງຫຼາຍແຂ່ງຂັນກັນເຮັດ ວູງກຍ່າງໜັກເພື່ອຈະໃຊ້ JavaScript ໃຫ້ໄດ້ດີທີ່ສຸດ ແລະ ຫາທາງເຮັດໃຫ້ JavaScript ສາມາດຣັນໄດ້ ໄວຫຼາຍຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ງານໄດ້ຮັບປະສິດທິພາບທີ່ດີທີ່ສຸດ ຊຶ່ງຜົນຈາກການແຂ່ງຂັນນີ້ເຮັດໃຫ້ເກີດການ ພັດທະນາ Chrome V8 (open-source JavaScript engine ຂອງ The Chromium Project) ຂຶ້ນມາ ແລະ Node.js ກໍໃຊ້ engine.

ແຕ່ການທີ່ Node.js ເປັນທີ່ນິຍົມຂຶ້ນມາບໍ່ແມ່ນແຕ່ວ່າມັນມາຖືກທີ່ຖືກເວລາເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ມັນໄດ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນແລ້ວວ່າ ການອອກແບບ ແລະ ແນວຄິດຂອງມັນຊ່ວຍນັກພັດທະນາທັງຫຼາຍໃຫ້ສາມາດ ໃຊ້ JavaScript ທາງຝັ່ງ server ໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນຫຼາຍອີກດ້ວຍ.

# 2.1.9 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກຸ່ງວກັບ Reactjs (JavaScript Library)

React ເປັນເຫັກໂນໂລຢີໜຶ່ງ ທີ່ມາແຮງຫຼາຍໂດຍສ້າງມາຈາກພື້ນຖານແນວຄວາມຄິດແບບ MVC (Model View Controller) ຊຶ່ງໝາຍຄວາມວ່າ React ມີຫນ້າທີ່ຈັດການກັບ Model ຫຼື View ແຕ່ສ່ວນໃຫຍ່ຈະເປັນ View ກ່ອນໜ້ານັ້ນເວລາຈະຂຸງນໜ້າເວັບເຮົາກໍຈະເຮັດຜ່ານ HTML ມີການໃຊ້ CSS ໃນການປັບປຸ່ງນໜ້າຕາຂອງ UI ແຕ່ໃນ React ຖ້າຈະສ້າງໜ້າເວັບຂຶ້ນມາໄດ້ນັ້ນ ເຮົາຈະໃຊ້ ເປັນ Component ປຸງບໄດ້ວ່າ Component ເປັນ Block ສ່ວນຍ່ອຍຂອງເວັບເຮົາທີ່ຈະສ້າງອອກມາ.

# ສະຫຼຸບງ່າຍໆດັ່ງນີ້

- React ເປັນ Javascript Libraly ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍ Facebook ຂຸງນໄດ້ແຕ່ UI ເທົ່າ ນັ້ນ ແລະ ເປີດໃຫ້ໃຊ້ຟຣີ.
- React ใช้โดก HTML, CSS และ Javascript.
- React ມີ 3 ຄອນເຊບທີ່ເຮົາຕ້ອງຮູງນຮູ້ຄື Component State ແລະ Props.

# > ຂໍ້ດີ ແລະ ຂໍ້ເສຍຂອງ React

## ກ. ຂໍ້ດີ

- Component ເຂົ້າໃຈງ່າຍເຮົາສາມາດຮຸງນຮູ້ໄດ້ດ້ວຍຕົວເອງ.
- Tool ຫຼາຍພງງ React ຢ່າງດງວກໍ່ສາມາດຂງນເວັບໄດ້ທັງເວັບແລ້ວ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງຫາ Tool ເພີ່ມ ເຕີມ ແລະ ຍັງມີ Tool ພັດທະນາອອກມາຢູ່ເລື້ອຍໆສາມາດເຮັດ App ໄດ້ React ມີເຄື່ອງມື ໜຶ່ງທີ່ຊື່ວ່າ React Native ເປັນການຂງນ JavaScript ແລ້ວແປງເປັນ App ແບບ Native ໄດ້ທັງ ເທິງ Android ແລະ Ios.

## ຂ. ຂໍ້ເສຍ

- ຕ້ອງມີພື້ນຖານໃນ Javascript ໃນລະດັບໜຶ່ງ ຄົນທີ່ສົນໃຈຮູງນກໍຈະລຳບາກໜ້ອຍໜຶ່ງຖ້າບໍ່ໄດ້ມີພື້ນ ຖານ Javascript ອາດຈະຕ້ອງໃຊ້ເວລາໜ້ອຍໜຶ່ງ.
- Documentation ອ່ານຍາກ React ມີ Documentation ທີ່ຍັງບໍ່ຄ່ອຍດີໃນອະນາຄົດອາດຈະມີການ ພັດທະນາອີກ.

# 2.1.10 ถอามฐู้พื้มทามทุ่งอกับ GraphQL (GraphQL API)

GraphQL ຄືພາສາສຳລັບການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ (Query Language) ເພື່ອການໃຊ້ງານ API ຂອງ ລະບົບ ແລະ ຈະປະມວນຜົນຄຳສັ່ງທີ່ຝັ່ງ server ຫຼື ທີ່ເອີ້ນວ່າ server-side runtime ໂດຍໃຊ້ໂຄງສ້າງ ຂໍ້ມູນທີ່ເຮົາກຳນົດໄວ້. ແຕ່ GraphQL ບໍ່ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນມາເພື່ອແທນທີ່ພາສາສຳລັບການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ເຊັ່ນ SQL ຫຼື ເຮັດຫນ້າທີ່ເປັນລະບົບຈັດເກັບຖານຂໍ້ມູນ (storage engine) ແຕ່ຢ່າງໃດ.

ໃນປະຈຸບັນວິທີທີ່ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຜ່ານເວັບເຊີວິດທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມກໍຈະເປັນ REST API ຜ່ານ ທາງ HTTP Mehtods ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ຕ້ອງການດຶງຂໍ້ມູນຜູ້ໃຊ້ງານທັງໝົດ ກໍສາມາດຮູງກຜ່ານ API ໄດ້ ດັ່ງນີ້:

#### GET /users

ຫຼື ຫາກຕ້ອງການດຶງເພື່ອນທັງໝົດຂອງຜູ້ໃຊ້ງານ ID 25

#### GET /users/25/friends

ແຕ່ຫາກຕ້ອງການດຶງເບີໂທສັບຂອງເພື່ອນທີ່ເປັນເພື່ອນກັບຜູ້ໃຊ້ງານ ID 25 ຈະຕ້ອງດຶງ ແລະ ຂູງນໂປຣແກຣມແບບໃດ? ໂດຍມີການຈັດເກັບຂໍ້ມູນດັ່ງນີ້:

ຈາກຕົວຢ່າງນີ້ຈະເຫັນໄດ້ວ່າເຮົາຈຳເປັນຕ້ອງມີ API 2 end point ນຳກັນຄື GET /users/:id/friends ເພື່ອດຶງຂໍ້ມູນເພື່ອນຂອງຜູ້ໃຊ້ ID 25 ຈາກນັ້ນ ກໍວົນລູບດຶງຂໍ້ມູນຜູ້ໃຊ້ໂດຍໃຊ້ GET /users/:id ເພື່ອດຶງຂໍ້ມູນເປີໂທສັບອີກຄັ້ງ ແລະ ວິທີນີ້ກໍຈະໄດ້ຂໍ້ມູນອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ຈຳເປັນຂອງຜູ້ໃຊ້ມາອີກ ບໍ່ ວ່າຈະເປັນຊື່, ຮູບພາບ ແລະ ອີເມວໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ອົງກອນໃຫຍ່ໆທີ່ມີຫຼາກຫຼາຍພະແນກ ຕ່າງ ກໍຮ້ອງຂໍຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຄືກັນເຊັ່ນ ບາງພະແນກຕ້ອງການສະເພາະຂໍ້ມູນພະນັກງານ, ບາງພະແນກຕ້ອງການຂໍ້ ມູນພະນັກງານພ້ອມຂໍ້ມູນເງິນເດືອນ ຫຼື ບາງພະແນກຕ້ອງການຂໍ້ມູນພະນັກງານກັບຈຳນວນວັນທີຂາດ ຫຼື ລາເທົ່ານັ້ນເປັນຕົ້ນ ການໃຊ້ງານ REST API ຈຶ່ງສ້າງຄວາມລຳບາກຕໍ່ການພັດທະນາ ແລະ ດູແລ ຮັກສາເຊີວິດ.

User		Relationship		
Property Name	Туре	Property Name	Туре	
id	Id	id	Id	
name	String	user_one_id	Id	
image	String	user_two_id	Id	
mobile	String		_	
email	String			

ດ້ວຍເຫດນີ້ GraphQL ຈຶ່ງໄດ້ເຂົ້າມາເພື່ອແກ້ບັນຫາໃນຈຸດນີ້ໂດຍສະເພາະ ເພື່ອໃຫ້ເຮົາສາ ມາດດຶງຂໍ້ມູນໄດ້ກົງກັບຄວາມຕ້ອງການ ຫຼຸດຄວາມຊັບຊ້ອນໃນການຂູງນໂຄດເພື່ອດຶງຂໍ້ມູນ ສາມາດ ຈັດການ ແລະ ດູແລຮັກສາໂຄ້ດໃນຝັ່ງ server-side ໄດ້ງ່າຍຫຼາຍຍິ່ງຂຶ້ນ ແລະ ທີ່ສຳຄັນ GraphQL ບໍ່ ໄດ້ຜູກຕິດກັບ database ແລະ ທີ່ຈັດເກັບຂໍ້ມູນໃດໆທັງນັ້ນ.

# 2.1.11 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກຸ່ງວກັບ expressjs (Nodejs Library)

Express.js ເປັນ Web Application Framework ຊື່ດັງທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມຫຼາຍສຳລັບ ເຮັດວູງກເທິງ platform ຂອງ Node.js ຊຶ່ງເປັນ Server ໂຕໜຶ່ງໂດຍທັງ Express.js ແລະ Node.js ຕ່າງກໍໃຊ້ພາສາ JavaScript ໃນການພັດທະນາ ຖ້າເປັນ Web Application Framework ໃນສະໄໝກ່ອນ ຄົນທີ່ພັດທະນາຈະຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ຫຼາຍກວ່າ 1 ພາສາ, ພາສາທີ່ເຮັດວູງກທາງຝັ່ງ Server ຢ່າງ PHP ຫຼື ASP ແລະ ພາສາທີ່ເຮັດວູງກທາງຝັ່ງ Client ຢ່າງ JavaScript ເພື່ອຫຼຸດຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທັງໝົດເຖິງເວລາໃນການຕ້ອງຮູງນຮູ້ຫຼາຍໆພາສາເຮັດໃຫ້ເກີດ Node.js ກັບ Express.js ພູງແຕ່ມີຄວາມຮູ້ JavaScript ກໍສາມາດຊູງນໄດ້ທັງ Server ແລະ Client ນອກຈາກ ນີ້ ຖ້າໃຜເຄີຍຂູງນ JavaScript ຈະຮູ້ວ່າມັນມີການຕອບສະໜອງທີ່ວ່ອງໄວແນ່ນອນວ່າ Express.js ກໍ ຍົກເອົາມາເປັນຂໍ້ເດັ່ນໃນເລື່ອງຄວາມໄວ ໃນເລື່ອງການຮູງນຮູ້ການຂູງນ Express.js ຈະໃຊ້ຮູບແບບທີ່ ງ່າຍໃນການຮູງນຮູ້ຫລາຍທີ່ສຸດສຳລັບການພັດທະນາ Express.js ໃນເວັບໄຊຈະເວົ້າເຖິງການໃຊ້ Routing (ການກຳນິດເສັ້ນທາງຂອງລະບົບ) ແລະ Middleware (ການຮັບສົ່ງຂໍ້ມູນຂອງລະບົບ)

ສາມາດຂຽນໄດ້ໃນຮູບແບບ MVC ສ່ວນການເຊື່ອມຕໍ່ກັບຖານຂໍ້ມູນສາມາດໃຊ້ MongoDB ຫຼື ຈະໃຊ້ MySql ກໍໄດ້ສຳລັບນາມສະກຸນຂອງໄຟລຄື .js ຂະນະນີ້ໄດ້ພັດທະນາມາເຖິງເວີຊັ່ນທີ່ 4.x ແລ້ວ.

# 2.1.12 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກຸ່ງວກັບ Progressive Web App (PWA)

Progressive Web Apps (PWA) ຄືມາດຕະຖານການເຮັດເວັບຈາກ Google ທີ່ນຳຈຸດເດັ່ນ ຂອງ Website ແລະ Application ມາລວມກັນ ຜູ້ໃຊ້ສາມາດເຂົ້າເວັບໄຊ ແລະ ໃຊ້ງານເປັນ Application ເລີຍທັງໜ້າຕາ ແລະ ຟີເຈີ ແຕ່ໂດຍເບື້ອງຫຼັງແລ້ວຍັງເປັນເທັກໂນໂລຢີຂອງເວັບໄຊຢູ່ (ໃຊ້ HTML, ລັນດ້ວຍ Web Browser) ຈຸດນີ້ອາດຈະຍັງບໍ່ເຫັນພາບ ດຸງວຄ່ອຍໆເບິ່ງໄປພ້ອມກັນ.

## ທີ່ມາຂອງ Progressive Web Apps

ມາດຕະຖານນີ້ຜູ້ເລີ່ມຕົ້ນຄື Google ນັ້ນເອງ ຈະເຫັນວ່າທຸກມື້ນີ້ຜູ້ໃຊ້ໂທສັບຕິດຕັ້ງແອບໃໝ່ ໜ້ອຍເຖິງຫຼາຍທີ່ສຸດລວມໄປເຖິງຖ້າເວັບຄອນເຫັນເວັບໃດເວັບໜຶ່ງຕ້ອງການທີ່ຈະເຮັດ Application ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ຕິດຕາມອ່ານ ກໍເບິ່ງຄ້າຍຄືຈະເປັນການລົງທຶນທີ່ຫຼາຍເກີນໄປ.

ຈຶ່ງມີແນວຄິດເຮັດແອບທີ່ຣັນດ້ວຍ Web Browser ຊຶ່ງເບື້ອງຫຼັງຄືເວັບໄຊເດີມທີ່ເຮັດໄວ້ຢູ່ແລ້ວ ໂດຍນຳ Logo ຂອງເວັບນັ້ນມາຢູ່ທີ່ໜ້າ Homescreen ເມື່ອກົດເຂົ້າໄປຈະພົບກັບເວັບໄຊທີ່ມີໜ້າຕາ ແລະ ຟີເຈີແບບແອບເລີຍ.

ຄິດພາບວ່າຈາກເດີມທີ່ເຮົາຈະຕ້ອງ ເຂົ້າ Store > ຄົ້ນຫາແອບ > ຖ້າດາວໂຫຼດ > ຕິດຕັ້ງ > ກິດຮັບ Permission > ເລີ່ມໃຊ້ງານ ຊຶ່ງຂັ້ນຕອນຈະຫຼຸດລົງເຫຼືອພຸງເຂົ້າເວັບ > ກົດ Add to Homescreen ແລ້ວໃຊ້ງານໄດ້ເລີຍ.

## > ฐ์จักทับ Native App และ Mobile Web App

Native App ຄື Mobile Application ທີ່ສ້າງມາຈາກພາສາທີ່ອອກແບບມາສຳລັບ Platform ນັ້ນໆ ໂດຍສະເພາະ ສາມາດຂັບປະສິດທິພາບຂອງເຄື່ອງມືຕ່າງໆເທິງ Platform ນັ້ນມາໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເຕັມ ທີ່ເຊັ່ນ: ພາສາ Swift ເທິງ iOS.

Mobile Web App ຄື Mobile Application ທີ່ສ້າງມາຈາກພາສາທີ່ໃຊ້ເຮັດເວັບໄຊ ຂໍ້ດີຄື ຂູງນເທື່ອດຽວສາມາດນຳໄປສ້າງແອບເພື່ອຮັນເທິງ iOS ແລະ Android ແຕ່ອາດຈະມີຂໍ້ຈຳກັດໃນບາງ ຟີເຈີ ຊຶ່ງປະຈຸບັນກໍພັດທະນາມາຂ້ອນຂ້າງຫຼາຍແລ້ວ.

ຍ້ອນກັບໄປເມື່ອປະມານ 6-7 ປີກ່ອນ ທີ່ນັກພັດທະນາເລີ່ມສົນໃຈການຂຸງນໂປຣແກຣມເທິງ ໂທລະສັບ Platform ທີ່ນັກພັດທະນາຕ້ອງຈັບຕາເບິ່ງບໍ່ໄດ້ມີແຕ່ iOS ແລະ Android ແຕ່ຍັງມີ ພວກ Windows Phone, Black Berry ແລະ ອີກຫຼາຍເຈົ້າທີ່ເລັງຈະມາຕີຕະຫຼາດ ເຮັດໃຫ້ເກີດບັນຫາ Distribution Platforms ເຮັດໜຶ່ງແອບ ແຕ່ຕ້ອງລົງທຶນຂູງນຮອງຮັບທຸກເຈົ້າ ແລະ ນັກພັດທະນາໜຶ່ງ ຄົນຈະຕ້ອງຂຽນເປັນຫຼາຍພາສາ.

ຕັ້ງແຕ່ຕອນນັ້ນຈຶ່ງມີຄອນເຊບການ Cross Platform ເກີດຂຶ້ນ ໂດຍການສ້າງໂປຣແກຣມຂຶ້ນມາ ໜຶ່ງຕົວດ້ວຍພາສາໂປຣແກຣມທີ່ໃຊ້ເຮັດເວັບໄຊ ແລ້ວສາມາດນຳໂປຣແກຣມໄປໃຊ້ໄດ້ກັບທຸກ Platform ຊຶ່ງຕອນນັ້ນກໍມີເຈົ້າດັງໆ ເຊັ່ນ: PhoneGap ຫຼື Ionic ອອກມາ.

ແຕ່ດ້ວຍຄວາມທີ່ມັນສ້າງຈາກເທັກໂນໂລຢີເວັບ ແລະ ຍັງບໍ່ໄດ້ເປັນ Native ຂອງພາສາໂປຣ ແກຣມທີ່ອອກແບບມາສະເພາະທາງ ຈຶ່ງມີຂໍ້ຈຳກັດຫຼາຍຢ່າງທີ່ເຮັດໃຫ້ພັດທະນາໄດ້ບໍ່ສະດວກ ຊຶ່ງກໍ ພັດທະນາກັນມາເລື່ອຍໆຕາມການເວລາ ແລະ ເມື່ອ Platform ອື່ນມັນຕາຍໄປຈົນເຫຼືອແຕ່ສອງເຈົ້າກໍ ງ່າຍຂຶ້ນມາ.

ຈະບອກໄວ້ວ່າ PWA ນັ້ນ ບໍ່ແມ່ນທັງ Mobile Web, Native App ຫຼື Web Responsive (ເຖິງແມ່ນຈະຄ້າຍກັນພໍສົມຄວນ) ແຕ່ເອີ້ນວ່າເປັນມາດຕະຖານໃໝ່ຂອງການເຮັດເວັບທີ່ທັງໝົດຈຸດເດັ່ນ ຂອງທຸກຮູບແບບມາໃຊ້.

## ຟີເຈີຫຼັກໂດຍທົ່ວໄປຂອງ Progressive Web Apps

- ໃຊ້ງານໄດ້ທຸກ Browser ແລະ ທຸກ Mobile Platform.
- ເຮັດ Cache ເກັບໄວ້ໃນໂຕ ນັກພັດທະນາຈະເປັນຄົນກຳນົດວ່າຈະ Cache ສິ່ງໃດໄວ້ແດ່ເຮັດ ໃຫ້ສາມາດໃຊ້ງານໄດ້ທັງ Online ແລະ Offline.
- ມີການອັບເດດຂໍ້ມູນທັນທີເມື່ອ Online.
- Layout ຄືກັບ Application ຜູ້ໃຊ້ບໍ່ຕ້ອງຮຸງນຮູ້ໃໝ່.
- ສາມາດ Push Notification ໄດ້ ໂດຍທີ່ບໍ່ຕ້ອງເປີດເວັບ ຫຼື ແອບຖິ້ມໄວ້.

ໃຜທີ່ສົນໃຈຕົວຢ່າງດ້ານເທິງສາມາດເຂົ້າໄປຫຼິ້ນໄດ້ທີ່ <u>www.pokedex.org</u> ຫຼື ອີກເວັບໄຊໜຶ່ງທີ່ ໃຫຍ່ <u>www.aliexpress.com</u> ລອງກົດ Add to Home Screen ແລ້ວປິດອິນເຕີເນັດເລີຍ (ຕອນນີ້ ສະເພາະເທິງ Android ເທົ່ານັ້ນ)

ລວມເວັບໄຊອື່ນໆ ທີ່ເປັນ PWA : pwa.rocks

ອະນາຄົດຂອງ Progressive Web Apps

ໃນສ່ວນອະນາຄົດຂອງ PWA ນັ້ນ Google Developers Expert ດ້ານ Web Technologies ທີ່ໃກ້ຊິດກັບເທັກໂນໂລຍີໃນຝັ່ງເວັບຂອງ Google ໄດ້ໃຫ້ຄວາມເຫັນເອົາໄວ້ວ່າ

PWA ເປັນສິ່ງທີ່ສາມາດຮັບໃຊ້ experience ໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ໄດ້ຄືກັບແອັບແຕ່ເຮັດວງກຢູ່ເທິງ Browser ຊຶ່ງຈະຫຼຸດຂັ້ນຕອນຄວາມຫຍຸ້ງຍາກເທິງ Store ແລະ ໃນສ່ວນຂອງນັກພັດທະນານັ້ນສາມາດເຮັດໄດ້ໃນ ຕົ້ນທຶນທີ່ຖືກກວ່າເຮັດແອັບຫຼາຍເທົ່າ.

ໃນອະນາຄົດນັ້ນ PWA ຈະຖືກນຳມາໃຊ້ເປັນແອັບນ້ອຍໆ ບໍ່ໄດ້ມີ Interactive ຫຼາຍລວມໄປ ເຖິງເຮັດເປັນ Lite Version ແຍກອອກມາຈາກແອັບໃຫຍ່ ເຊັ່ນ: uber ທີ່ມີແອັບຫຼັກຢູ່ ແຕ່ກໍມີ PWA ແຍກອອກມາທີ່ຜູ້ໃຊ້ສາມາດເຂົ້າເວັບແລ້ວກົດຈອງໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຜ່ານຂະບວນການຫຍຸ້ງ ຍາກໃນການໂຫຼດແອັບເທິງ Store ຫຼື aliexpress.com ທີ່ສາມາດເບິ່ງສິນຄ້າ ແລະ ເລືອກຊື້ໄດ້ຢ່າງ ວ່ອງໄວ.

ໃນສ່ວນຂອງ iOS ນັ້ນຂ້ອນຂ້າງເປັນເລື່ອງໃຫຍ່ເພາະຖ້າຝັ່ງນັ້ນບໍ່ເອົານຳກໍແຈ້ງເກີດຍາກ ຢ່າງໃດກໍຕາມຕໍ່ໃຫ້ບໍ່ໄດ້ Support ເວັບທີ່ເປັນ PWA ກໍສາມາດໃຊ້ງານເທິງເວັບໄຊໄດ້ປົກກະຕິບໍ່ຄາ ບັນຫາຫຍັງ.

ຕອນນີ້ລາຍໃຫຍ່ຫຼາຍເຈົ້າໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບ PWA ກັນຫຼາຍ ແລະ ເລີ່ມດຳເນີນການໄປແລ້ວ ເຊັ່ນ: Tinder, Lyft, aliexpress, uber ສຳລັບ Social Network ລາຍໃຫຍ່ຢ່າງ Facebook ແລະ Twitter ກຳລັງຢູ່ໃນຊ່ວງທົດສອບ ສ່ວນ Instagram ເຮັດອອກມາຮຸງບຮ້ອຍ ແລະ ຟີເຈີ.

# 2.1.13 ຄວາມຮູ້ກ່ຶງວກັບໂປຣແກຣມ Microsoft Office 2016

Microsoft word ແມ່ນໂປຣແກຣມປະມວນຜົນເຊິ່ງອອກແບບມາເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ສ້າງເອກະສານ ທີ່ມີຄຸນນະພາບໃນລະດັບມືອາຊີບ ເຄື່ອງມືການຈັດຮູບແແບບເອກະສານທີ່ດີທີ່ສຸດຂອງ word ຈະ ເຮັດໃຫ້ສາມາດຈັດລະບຸງບ ແລະ ຊຸງນເອກະສານຂອງທ່ານໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂື້ນ word ຍັງມີເຄື່ອງມືການແກ້ໄຂ ແລະ ກວດສອບຄຳຜິດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ສາມາດເຮັດວຸງກຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນໄດ້ ຢ່າງງ່າຍດາຍ.

- 1) ປະໂຫຍດຂອງໂປຣແກຣມ Microsoft Word Office 2016
- ມີລະບົບປະຕິບັດຕ່າງໆທີ່ຊ່ວຍໃນການເຮັດວງກໃຫ້ສະດວກສະບາຍຂື້ນເຊັ່ນ: ການກວດຄຳສະກົດ ການກວດສອບໄວຍະກອນ, ການໃສ່ຂໍ້ຄວາມອັດຕະໂນມັດເປັນຕົ້ນ.
- ສາມາດໃຊ້ສ້າງຈົດໝາຍໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວ ໂດຍສາມາດກຳນົດໃຫ້ຜູ້ວິເສດ( Wizard )ໃນ word ສ້າງແບບຟອມຂອງຈົດໝາຍໄດ້ຫຼາຍຮູບແບບຕາມທີ່ຕ້ອງການ.
- ສາມາດໃຊ້ word ສ້າງຕາຕະລາງທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນໄດ້.
- ປັບປຸງເອກະສານໄດ້ງ່າຍ ແລະ ວ່ອງໄວ ສາມາດຕົກແຕ່ງເອກະສານ ຫຼື ເພື່ອຄວາມສະດວກ.
- ຈະໃຫ້ word ສາມາດແຊກຮູບພາບ, ກຣາບຟິກ ຫຼື ຜັງອົງກອນລົງໃນເອກະສານໄດ້.
- word ປັບແຕ່ງໃຫ້ກໍໄດ້ ໂດຍສາມາດເປັນຜູ້ກຳນົດຮູບແບບຂອງເອກະສານເອງ.

- ຄວາມສາມາດໃນການເຊື່ອມຕໍ່ໂປຣແກຣມອື່ນໆ ໃນຊຸດໂປຣແກມ Microsoft office ສາມາດ ໂອນຍ້າຍຂໍ້ມູນຕ່າງໆລະຫ່ວາງໂປຣມແກມໄດ້.
- ສ້າງເອກະສານໃຫ້ໃຊ້ວຸງກໃນອິນເຕີເນັດໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ.
- 2) ຄວາມສາມາດຂອງ Microsoft word
- ສາມາດພິມ ແລະ ແກ້ໄຂເອກະສານ.
- ສາມາດລຶບ, ຍ້າຍ ແລະ ຮ່າງຂໍ້ຄວາມ.
- ສາມາດພິມຕົວອັກສອນປະເພດຕ່າງໆ.
- ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວອັກສອນ.
- ສາມາດຈັດຕົວອັກສອນໃຫ້ເປັນຕົວໜາ.,ຕົວຫງ່ຽງ ແລະ ຂີດກ້ອງໄດ້.
- ສາມາດໃສ່ເຄື່ອງໝາຍ ແລະ ຕົວເລກລຳດັບຕາມຫົວຂໍ້.
- ສາມາດແບ່ງເສົາໄດ້.
- ສາມາກວດການສະກົດ ແລະ ແກ້ໄຂໃຫ້ຖຶກຕ້ອງ.
- ສາມາດຄົ້ນຫາ ແລະ ປ່ຽນແປງຂໍ້ຄວາມທີ່ພິມຜິດ.
- ສາມາດຈັດຂໍ້ຄວາມເອກະສານໃຫ້ພິມໄປທາງຊ້າຍ, ທາງຂວາ ແລະ ລະຫວ່າງກາງ.
- ສາມາດໃສ່ຮູບພາບໃນເອກະສານ.
- ສາມາດຕົກແຕ່ງໂຕອັກສອນ,ພິມຕາຕະລາງ.

## 2.1.14 ຄວາມຮູ້ກ່ງວກັບໂປຣແກຣມ Microsoft Visio 2016

ໂປຣແກຣມ Microsoft Visio ເປັນເຄື່ອງມືເສີມການເຮັດວງກຂອງ Microsoft Office ໃນການ ສ້າງແຜນວາດ (Diagram) ປະເພດຕ່າງໆ, ເຊິ່ງເຮັດໄດ້ງ່າຍດາຍ, ສະດວກ ແລະ ວ່ອງໄວ. ເປັນທີ່ ນິຍົມໃຊ້, ມີປະໂຫຍດຫຼາຍສຳລັບການຈັດເອກະສານ, ລວມໄປເຖິງແຜນວາດການອອກແບບ, ຂັ້ນ ຕອນເຮັດການວິເຄາະ ແລະ ອອກກແບບລະບົບຕ່າງໆ.

ສໍາລັບໂປຣແກຣມ Microsoft Visio ມີໃຫ້ເລືອກຢູ່ 2 ປະເພດຄື:

- 1) Microsoft Visio Standard ເໝາະກັບວຽກດ້ານທຸລະກິດເຊັ່ນ: ຜູ້ບໍລິຫານໂຄງການ, ນັກການ ຕະຫຼາດ, ພະນັກງານຝ່າຍຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ທິມງານມີໜ້າທີ່ເບິ່ງແຍງການດຳເນີນງານ ເພື່ອຊ່ວຍໃນການເບີ່ງແຜນວາດ ແລະ ຂ່າວສານ.
- 2) Microsoft Visio Professional ເໝາະສຳລັບມືອາຊີບທາງດ້ານເຕັກນິກ, ພະນັກງານໄອທີ, ນັກ ພັດທະນາ ແລະ ວິສະວະກອນທີ່ຊ່ວຍໃນການອອກແບບຂໍ້ມູນລະບົບ ເພື່ອໃຊ້ໃນການເຮັດຕົ້ນ ແບບ Microsoft Visio Professional ເປັນໂປຣແກຣມ ທີ່ຖືກສ້າງຂື້ນມາເພື່ອຊ່ວຍໃນການສ້າງ Flow chart ຫຼື Diagram ຂອງວຸງກໃນສາຂາຕ່າງໆໃຫ້ເຮັດວຸງກໄດ້ງ່າຍຂື້ນ. ລັກສະນະຢ່າງ

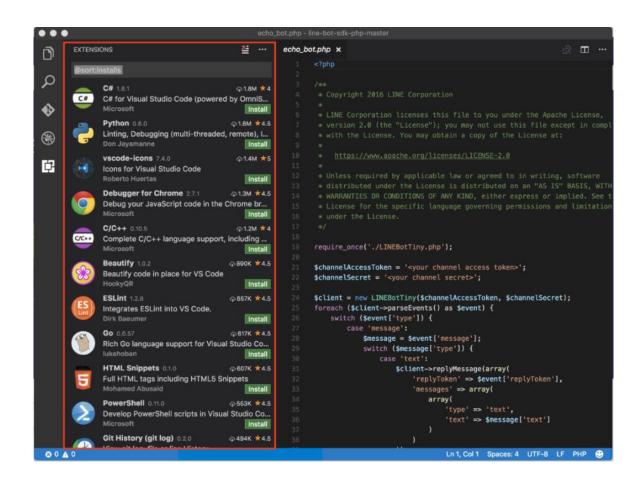
ໜື່ງໃນການສ້າງ Flow chart ໃນ Microsoft Visio Professional ກໍຄືມີຮູບແບບ Diagram ພື້ນຖານຕ່າງໆ ຈັດກຸງມໄວ້ໃຫ້, ເຊິ່ງງ່າຍໃນການອອກແບບ ແລະ ໃຊ້ວຸງກ.

ຈຸດດີ Microsoft Visio ຄື: ຊອກຫາຂໍ້ຜິດພາດໄດ້ຢ່າງສະດວກ ແລະ ເຂົ້າໃຈງ່າຍໃນ ການສະແດງທິດທາງການໄຫຼຂໍ້ມູນ.

## 2.1.15 ຄວາມຮູ້ກ່ງວກັບ ໂປຣແກຣມ Visual Studio Code

Visual Studio Code ຫຼື ທີ່ຫຼາຍຄົນນິຍົມເອີ້ນຫຍໍ້ວ່າ "vs code" ບອກກ່ອນວ່າ Editor ໂຕນີ້ມັນ ອອກມາຕັ້ງແຕ່ 29 ເມສາ ປີ 2015 ແລ້ວພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍບໍລິສັດຍັກໃຫຍ່ໄມໂຄຣຊອບ(Microsoft) ເປັນທັງໂຕແກ້ໄຂ ແລະ ປັບແຕ່ງໂຄດ (code optimized editor) ທີ່ຕັດຄວາມສາມາດມາຈາກ Visual Studio ລຸ້ນປົກກະຕິ (ພວກ GUI designer) ອອກໄປເຫຼືອແຕ່ໂຕ editor ຢ່າງດງວ ສາມາດເຮັດວງກ ໄດ້ຂ້າມແພລດຟອມທັງໝົດວິນ Windows, Mac ແລະ Linux ຊັບພອດພາສາຫຼາຍຮ້ອຍພາສາອີກ ຊຶ່ງ ທາງໄມໂຄຊອບເອງນັ້ນໄດ້ເປີດໃຫ້ໃຊ້ຟີອີກດ້ວຍ.

ຄວາມສາມາດຂອງ "vs code" ນັ້ນຈະມີຄວາມສາມາດໃນການເປີດໄດ້ຄືກັບ editor ໂຕອື່ນໆ ເຊັ່ນ: sublime, Atom, Notepad++ທັງໝົດເຖິງຄວາມສາມາດໃນການຕິດຕັ້ງເຄື່ອງມືເສີມ (Extension) ໂດຍຮັບຮອງໄດ້ວ່າມີຊັບພອດຢ່າງແນ່ນອນ ເພາະວ່າມັນຖືກພັດທະນາມາໃຫ້ຕອບໂຈດນັກພັດທະນາ ຫຼາຍທີ່ສຸດ ແມ່ນການດີຊ້າຍໜ້າຕາ ໃຫ້ເປັນຮູບແບບທີ່ເຂົ້າໃຈ ແລະ ໃຊ້ງານໄດ້ງ່າຍ ບໍ່ຕ້ອງສຶກສາຫຍັງ ເພີ່ມເຕີມກໍໃຊ້ງານໄດ້ເລີຍ ສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ມັນໂດດເດັ່ນກວ່າໂຕອື່ນໆ ຄືການທີ່ອອກແບບໃຫ້ການຄົ້ນຫາສິ່ງ ຕ່າງໆ ເຮັດອອກມາໃຫ້ໃຊ້ງານໄດ້ງ່າຍ ແລະ ເບິ່ງງ່າຍກວ່າໂຕອື່ນໆ ການທີ່ສ້າງໃຫ້ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ກັບ Git ໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວ ແລະ ງ່າຍດາຍ ມີຟັງຊັນໃນການ commit, push & pull ຢູ່ໃນໂຕ ຫຼື ຈະເບິ່ງ change ຂອງຟາຍທີ່ເກິດຂື້ນກໍໄດ້ແບບງ່າຍດາຍບໍ່ຕ້ອງສຶກສາຫັຍງເພີ່ມແຕ່ກໍ່ໃຊ້ງານໄດ້ເລີຍ.



ຮູບທີ 9 ໂປຣແກຣມ VSCode

# 2.2 ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກຸ້ງວຂ້ອງ

#### 2.2.1 Southern Bus Station Booking online System

ປຶ້ມໂຄງການຈົບຊັ້ນລະດັບປະລິນຍາຕີສາຂາວິທະຍາສາດຄອມພິວເຕີ ຫົວຂໍ້ເວບໄຊ Southern Bus Station Booking online System ສົກສຶກສາ 2019 – 2020 ເຊິ່ງມີລາຍລະອຸງດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

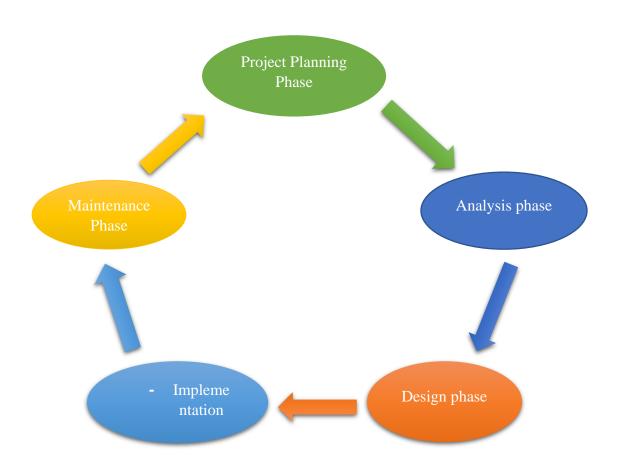
ເຄື່ອງມື້ທີ່ໃຊ້ມນການພັດທະນາລະບົບຂາຍປີ້ລົດເມອອນລາຍຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານ ສາຍໃຕ້ປະກອບດ້ວຍ 2 ພາກສ່ວນໃຫ່ຍຄື: ພາກສ່ວນ Software ແລະ ພາກສ່ວນ Hardware, ເຊິ່ງ ພາກສ່ວນ Software ນຳໃຊ້ Subline text3 ສຳລັບອອກແບບຟອມ ພ້ອມທັງຂຸງນໂປຣແກຣມໃນການ ຄວບຄຸມ ແລະ ເຊື່ອມຕໍ່ຖານຂໍ້ມູນ, ສຳລັບສ້າງຖານຂໍ້ມູນແມ່ນນຳໃຊ້ phpMyAdmin ເພື່ອຈັດເກັບຂໍ້ມູນ ຂອງລະບົບ ແລະ ນຳໃຊ້ Microsoft Visio 2016 ໃນການແຕ້ມແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ ແລະ ແຕ້ມ ແຜນວາດຄວາມສຳພັນ (ER-Diagram). ພາກສ່ວນ Hardware ແມ່ນນຳໃຊ້ຄອມພິວເຕີ 1 ໜ່ວຍ.

ຜົນທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກລະບົບຂາຍປີ້ລົດເມອອນລາຍຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້ຄື: ລະບົບຈະຊ່ວຍຫຼຸດຕ່ອນຄວາມຊ້ຳຊ້ອນ ແລະ ຫຍຸ້ງຍາກຂອງຂໍ້ມູນ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ ລູກຄ້າທີ່ມາໃຊ້ບໍລິການ, ສະດວກວ່ອງໄວແກ່ຜູ້ໃຊ້ງານ ແລະ ສ້າງຄວາມເປັນລະບຸງບໃຫ້ແກ່ຂໍ້ມູນ. ນອກຈາກນີ້ຍັງ ບໍລິການສລູກຄ້າ, ຄົ້ນຫາ ແລະ ລາຍງານໄດ້ຢ່າງສະດວກວ່ມອງໄວ ພ້ອມຂໍ້ມູນທີ່ ຖືກຕ້ອງຊົດເຈນ.

ບົດທີ 3 ວິທີດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ

## 3.1 ວິທີສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າ

ເປັນຂະບວນການທີ່ສະແດງເຖິງການດຳເນີນຂັ້ນຕອນການເຮັດວູງກຂອງລະບົບຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນຈົນ ຈົບ, ບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນນີ້ພວກຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ນຳໃຊ້ທິດສະດີການວິເຄາະ ແລະ ອອກແບບລະບົບ ແບບໂຄງທີ່ປະກອບມີ 5 ໄລຍະຄື:



ແຜນວາດທີ 1 : ແຜນວາດລວມຂອງລະບົບ

- ໄລຍະທີ່ 1 ການວາງແຜນໂຄງການ (Project Planning phase)
- > ໄລຍະທີ່ 2 ການວິເຄາະ (Analysis phase)
- > ໄລຍະທີ່ 3 ການອອກແບບ (Design phase)
- > ໄລຍະທີ່ 4 ການນຳໄປໄຊ້ (Implementation phase)
- > ໄລຍະທີ່ 5 ການບໍາລຸງຮັກສາ (Maintenance phase)

## 3.1.1 ໄລຍະທີ 1 ການວາງແຜນໂຄງການ (Project planning phase)

ການວາງແຜນໂຄງການຈັດເປັນຂະບວນການພື້ນຖານໃນຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງເລິກເຊິ່ງວ່າເປັນ ຫັຍງຕ້ອງສ້າງລະບົບໃໝ່ ທີມງານຕ້ອງພິຈາລະນາວ່າຈະຕ້ອງດຳເນີນງານຕໍ່ໄປແນວໃດກ່ງວກັບ ຂະບວນການສ້າງລະບົບໃໝ່ ກ່ອນອື່ນໝົດຕ້ອງມີຈຸດກຳເນີດຂອງລະບົບງານເຊິ່ງໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ຈຸດກຳເນີດຂອງລະບົບງານມັກເກີດຂຶ້ນຈາກຜູ້ໃຊ້ລະບົບເປັນຜູ້ທີ່ຕິດແທດກັບລະບົບໂດຍກົງເຮັດໃຫ້ມີ ຄວາມໃກ້ສິດກັບລະບົບວງກທີ່ດຳເນີນຢູ່ຫຼາຍທີ່ສຸດ ເມື່ອຜູ້ໃຊ້ລະບົບມີຄວາມຕ້ອງການປັບປຸງລະບົບ ງານ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງຖືເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນໃນບົດບາດຂອງນັກວິເຄາະລະບົບວ່າຈະຕ້ອງສຶກສາເຖິງຂອບເຂດ ຂອງບັນຫາທີ່ຜູ້ໃຊ້ລະບົບກຳລັງປະສົບບັນຫາຢູ່ ແລະ ຈະດຳເນີນການແກ້ໄຂແນວໃດ ສຶກສາເຖິງ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ວ່າລະບົບໃໝ່ທີ່ຈະພັດທະນາຂຶ້ນມານັ້ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄຸ້ມຄ່າກັບການຈະລິງທຶນ ຫຼື ບໍ່.

ແນວໃດກໍ່ຕາມໄລຍະຂອງການວາງແຜນໂຄງການປົກກະຕິມັກຈະມີໄລຍະເວລາທີ່ສັ້ນ ແຕ່ກໍ່ຖື ວ່າເປັນຂັ້ນຕອນທີ່ສຳຄັນທີ່ຈະໃຫ້ເກີດຜົນສຳເລັດໄດ້ ດັ່ງນັ້ນໃນໄລຍະຂອງການວາງແຜນໂຄງການ ຈຶ່ງໄດ້ອາໄສນັກວິເຄາະລະບົບທີ່ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການສູງ ເນື່ອງຈາກວ່າຫາກນັກວິເຄາະ ລະບົບບໍ່ເຂົ້າໃຈເຖິງບັນຫາອັນແທ້ຈິງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ກໍ່ຈະບໍ່ສາມາດພັດທະນາລະບົບຂຶ້ນມາເພື່ອແກ້ໄຂ ບັນຫາໃຫ້ຖືກຈຸດໄດ້ ແລະ ມັກຈະມີໂຄງການພັດທະນາລະບົບຫຼາຍໂຄງການທີ່ຫຼັງຈາກໄດ້ດຳເນີນ ການພັດທະນາ ແລະ ນຳມາໃຊ້ງານແລ້ວປະກົດວ່າບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ ໃຊ້ງານເຊິ່ງຖືວ່າເປັນເລື່ອງທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສູນເສຍທັງທາງດ້ານການລົງທຶນ ແລະ ໄລຍະເວລາ.

ສະຫຼຸບລວມແລ້ວໄລຍະຂອງການວາງແຜນໂຄງການປະກອບມີກິດຈະກຳຕ່າງໆຕໍ່ໄປນີ້:

- ກຳນົດບັນຫາ Problem Definition.
- ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງໂຄງການ Feasibility study.
- ສ້າງຕາຕະລາງກຳນົດເວລາໂຄງການ Project scheduling

- ຈັດຕັ້ງທິມງານໂຄງການ Staff the project

### 3.1.2 ໄລຍະທີ 2 ການວິເຄາະ (Analysis Phase)

ໄລຍະການວິເຄາະຈະຕ້ອງມີຄຳຕອບກ່ຽວກັບຄຳຖາມວ່າໃຕເປັນຜູ້ທີ່ໃຊ້ລະບົບ ແລະ ມີຫຍັງ ແດ່ທີ່ຈະຕ້ອງເຮັດໃນໄລຍະນີ້ນັກວິເຄາະລະບົບຈະຕ້ອງດຳເນີນການໃນຂັ້ນຕອນຂອງການວິເຄາະ ລະບົບງານປັດຈຸບັນ (Current system) ເພື່ອນຳມາພັດທະນາແນວຄວາມຄິດສຳລັບລະບົບໃໝ່ (New System).

ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງການວິເຄາະຄືຈະຕ້ອງສຶກສາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈໃນຄວາມຕ້ອງການ ຕ່າງໆທີ່ໄດ້ລວບລວມມາ ດັ່ງນັ້ນ ການລວບລວມຄວາມຕ້ອງການ (Requirements Gathering) ຈຶ່ງ ຈັດເປັນວຸງກພື້ນຖານຂອງການວິເຄາະລະບົບໂດຍຂໍ້ມູນຄວາມຕ້ອງການເຫຼົ່ານີ້ນັກວິເຄາະລະບົບຈະນຳ ມາວິເຄາະເພື່ອທີ່ຈະປະເມີນວ່າຄວນມີຫຍັງແດ່ທີ່ລະບົບໃໝ່ຕ້ອງດຳເນີນການ ແລະ ດ້ວຍເຫດນີ້ເອງ ການກຳນົດລາຍລະອຸງດກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໃຊ້ (User Requirements) ຈະເພີ່ມຄວາມ ສຳຄັນຫຼາຍຂຶ້ນເປັນລຳດັບສຳລັບລະບົບທີ່ມີຄວາມສັບຊ້ອນສູງ ແລະ ນັກວິເຄາະຕ້ອງເອົາໃນໃສ່ກັບ ການລວບລວມຄວາມຕ້ອງການຈາກຜູ້ໃຊ້ບໍ່ຄວນກຳນົດຄວາມຕ້ອງການຂຶ້ນເອງໂດຍໃຊ້ຄວາມຄິດ ສ່ວນຕົວຂອງຕົນເອງເປັນຫຼັກ ຫຼື ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໃຊ້ລະບົບບໍ່ເຂົ້າກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ຫາກມີການພັດທະນາລະບົບຕໍ່ໄປຈົນແລ້ວລະບົບວຸງກທີ່ໄດ້ກໍ່ຈະບໍ່ກົງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໃຊ້ ລະບົບຍ່າງແທ້ຈິງເຮັດໃຫ້ຕ້ອງມີຄວາມປັບປຸງ ຫຼື ປຸ່ງນແປງພາຍຫຼັງ.

ນັກວິເຄາະລະບົບສາມາດລວບລວມຄວາມຕ້ອງການຕ່າງໆໄດ້ຈາກການສັງເກດ, ການເຮັດວູງກ ຂອງຜູ້ໃຊ້, ການໃຊ້ເຕັກນິກ, ການສຳພາດ ຫຼື ການໃຊ້ແບບສອບຖາມການອ່ານເອກະສານກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດງານຂອງລະບົບວູງກ ປັດຈຸບັນລະບູງບກິດເກນຂອງບໍລີສັດ ແລະ ການມອບໝາຍຕຳ ແໜ່ງໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບເຊິ່ງໃນຊ່ວງຂອງການເກັບກຳຂໍ້ມູນຄວາມຕ້ອງການກໍ່ຈະພົບກັບຜູ້ໃຊ້ໃນລະດັບ ຕ່າງໆທີ່ເຮັດໃຫ້ຮູ້ເຖິ່ງບັນຫາ ແລະ ແນວທາງການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ແນະນຳໂດຍຜູ້ໃຊ້ ດັ່ງນັ້ນ ການເກັບ ກຳຄວາມຕ້ອງການຈຶ່ງເປັນກິດຈະກຳທີ່ສຳຄັນເພື່ອຄົ້ນຫາຄວາມຈິງ ແລະ ຕ້ອງສ້າງຄວາມຕ້ອງການ ເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ເພື່ອສະຫຼຸບອອກມາເປັນຂໍ້ກຳນົດທີ່ມີຄວາມຊັດເຈນໂດຍຂໍ້ກຳນົດເຫຼົ່ານີ້ເມື່ອຜູ້ໃຊ້ທີ່ ກຸ່ງວຂ້ອງໄດ້ອ່ານແລ້ວຈະຕ້ອງສຶກສາຄວາມໝາຍໄດ້ກົງກັນ.

ຫຼັງຈາກໄດ້ນຳຄວາມຕ້ອງການຕ່າງໆມາສະຫຼຸບເປັນຂໍ້ກຳນົດທີ່ຊັດເຈນແລ້ວຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປກໍ່ ຄືນຳຂໍ້ກຳນົດເຫຼົ່ານັ້ນໄປພັດທະນາອອກມາເປັນຄວາມຕ້ອງການຂອງລະບົບໃໝ່ ໂດຍເຕັກນິກທີ່ໃຊ້ກໍ່ຄື ການພັດທະນາແບບຈຳລອງຂະບວນການ (Process Model) ເຊິ່ງເປັນແຕ່ ນພາບທີ່ໃຊ້ອະທິບາຍເຖິງ ຂະບວນການທີ່ຕ້ອງດຳເນີນໃນລະບົບວ່າມີຫຍັງແດ່ ແລະ ຕໍ່ໄປກໍ່ດຳເນີນການພັດທະນາແບບຈຳລອງ ຂໍ້ມູນ(Data Model) ເພື່ອອະທິບາຍເຖິງຂໍ້ມູນທີ່ຈັດເກັບໄວ້ສຳລັບສະໜັບສະໜູນການເຮັກວຽກຕ່າງໆ.

ສະຫຼຸບໄລຍະຂອງການວິເຄາະລະບົບປະກອບມີກິດຈະກຳຕ່າງໆດັ່ງນີ້:

- ວິເຄາະລະບົບງານປັດຈຸບັນ.
- ເກັບກຳຄວາມຕ້ອງການໃນດ້ານຕ່າງໆ ແລະ ນຳມາວິເຄາະເພື່ອສະຫຼຸບເປັນຂໍ້ກຳນົດຊັດເຈນ.
- ນຳຂໍ້ກຳນົດມາພັດທະນາອອກມາເປັນຄວາມຕ້ອງການຂອງລະບົບໃໝ່.
- ສ້າງແບບຈຳລອງຂະບວນການຂອງລະບົບໃໝ່ໂດຍການແຕ້ມແຜນພາບກະແສຂໍ້ມູ (Data Flow Diagram: DFD).
- ສ້າງແບບຈຳລອງຂໍ້ມູນໂດຍການແຕ້ມ Entity Relationship Diagram: ERD.

### 3.1.3 ໄລຍະທີ 3 ການອອກແບບ (Design Phase)

ໄລຍະການອອກແບບເປັນການພິຈາລະນາວ່າລະບົບລະດຳເນີນການໄປໄດ້ແນວໃດ ເຊິ່ງກຸ່ງວ ຂ້ອງກັບຍຸດທະວິທີການຂອງການອອກແບບທີ່ວ່າດ້ວຍການຕັດສິນໃຈວ່າຈະພັດທະນາລະບົບໃໝ່ດ້ວຍ ແນວທາງໃດເຊັ່ນ ພັດທະນາຂຶ້ນເອງ, ຊື້ໂປຣແກຣມສຳເລັດຮູບ ຫຼື ວ່າຈ້າງບໍລິສັດພັດທະນາລະບົບໃຫ້ ເປັນຕົ້ນ. ນອກຈາກນີ້ໄລຍະການອອກແບບຈະກຸ່ງວຂ້ອງກັບການອອກແບບທາງດ້ານສະຖາປັດຕະຍະ ກຳລະບົບທີ່ກຸ່ງວຂ້ອງກັບອຸປະກອນຮາດແວ, ຊອບແວ ແລະ ເຄືອຂ່າຍ.

ການອອກແບບລາຍງານ (Out Design) ການອອກແບບໜ້າຈໍເພື່ອປະຕິສໍາພັນກັບຜູ້ໃຊ້ (User Interface), ການອອກແບບຜັງງານລະບົບ (System Flowchart), ເຊິ່ງລວມເຖິງລາຍ ລະອງດຂອງໂປຣແກມ (Specific Program), ຖານຂໍ້ມູນ (Database) ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແນວໃດ ກໍ່ຕາມເຖິງວ່າກິດຈະກໍາບາງສ່ວນຂອງໄລຍະອອກແບບນີ້ ສ່ວນໃຫ່ຍຈະຖືກດໍາເນີນການໄປບາງສ່ວນ ແລ້ວໃນໄລຍະຂອງການວິເຄາະແຕ່ໄລຍະການອອກແບບນີ້ຈະເນັ້ນເຖິງການດໍາເນີນການແກ້ໄຂ ບັນຫາແນວໃດຫຼາຍກ່ວາໂດຍການນໍາຜົນຂອງແບບຈໍາລອງທາງ Logical Model. ທີ່ໄດ້ຈາກການ ວິເຄາະມາພັດທະນາມາເປັນແບບຈໍາລອງທາງ Physical Model.

- ການວິເຄາະຈະເນັ້ນແກ້ໄຂບັນຫາຫຍັງແດ່.
- ການອອກແບບຈະເນັ້ນການແກ້ໄຂບັນຫາແນວໃດ.

- ສະຫຼຸບໄລຍະການອອກແບບ.
- ພິຈາລະນາແນວທາງໃນການພັດທະນາລະບົບ.
- ອອກແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳລະບົບ (Architecture Design).
- ອອກແບບຖານຂໍ້ມູນ (Database Design).
- ອອກແບບການສະແດງຜົນ (Output Design).
- ອອກແບບການປ້ອນຂໍ້ມູນ (Input Design).
- ອອກແບບສ່ວນຕິດຕໍ່ກັບຜູ້ໃຊ້ (User Interface).
- ສ້າງຕົ້ນແບບ (Prototype).
- ອອກແບບໂປຣແກມ (Structure Chart).

#### 3.1.4 ໄລຍະທີ 4 ການນຳໄປໃຊ້ (Implementation Phase)

ໃນໄລຍະການນໍາໄປໃຊ້ຈະເຮັດໃຫ້ລະບົບເກີດຜົນຂຶ້ນມາໂດຍການສ້າງລະບົບທົດສອບ ລະບົບ ແລະ ການຕິດຕັ້ງລະບົບໂດຍຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງກິດຈະກໍາໃນໄລຍະນີ້ ບໍ່ແມ່ນພູງຄວາມໜ້າ ເຊື່ອຖືຂອງລະບົບ ຫຼື ລະບົບສາມາດເຮັດວູງກໄດ້ດີເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຕ້ອງໝັ້ນໃຈວ່າຜູ້ໃຊ້ລະບົບຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການເຝິກອົບຮົມເພື່ອໃຊ້ງານລະບົບ ແລະ ຄວາມຄາດຫວັງໃນອົງກອນທີ່ຕ້ອງການຜົນຕອບແທນໃນ ດ້ານດີກັບການໃຊ້ລະບົບໃໝ່ລໍາດັບກິດຈະກໍາຕ່າງໆ ທຸກກິດຈະກໍາຕ້ອງເຂົ້າມາດໍາເນີນການຮ່ວມກັນ ໃນໄລຍະນີ້ເພື່ອໃຫ້ລະບົບການປະຕິບັດງານໄດ້ຮັບຄວາມປະສົບຜົນສໍາເລັດໄດ້ໂດຍດີ.

ສະຫຼຸບໄລຍະການນຳໄປໃຊ້ຈະປະກອບມີກິດຈະກຳຕ່າງໆດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ສ້າງລະບົບຂຶ້ນມາດ້ວຍການຂຽນໂປຣແກຣມ.
- ກວດສອບຄວາມຖືກຕ້ອງທາງດ້ານ Verification ແລະ Validation ແລະ ດຳເນີນການທົດສອບ ລະບົບ.
- ແປງຂໍ້ມູນ (Convert Data).
- ຕິດຕັ້ງລະບົບ (System Installation) ແລະ ສ້າງເອກກະສານຄູ່ມື.
- ຝຶກອົບຮົມຜູ້ໃຊ້ ແລະ ປະເມີນຜົນລະບົບໃໝ່.

ສຳລັບການສ້າງລະບົບ ຫຼື ການຂູງນໂປຣແກຣມນັ້ນ ສາມາດໃຊ້ວິທີການຂູງນໂປຣແກຣມດ້ວຍ ພາສາຄອມພິວເຕີເຊັ່ນ: ການໃຊ້ພາສາ Visual Basic, C#, PHP, Java... ນອກຈາກນີ້ ຍັງມີ ເຕັກນິກອື່ນໆເຊັ່ນ: ເຄື່ອງມືໃນການພັດທະນາ Application ເຊິ່ງເປັນຊອບແວຣ໌ທີ່ເປັນແຫຼ່ງລວມຂອງ ເຄື່ອງມືຕ່າງໆທີ່ໃຊ້ເພື່ອພັດທະນາ Application ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຂູງນໂປຣແກຣມບໍ່ເຮັດວູງກໜັກຄືເມື່ອກ່ອນ ມີແຕ່ຮູງນຮູ້ ແລະ ປະຍຸກໃຊ້ເຄື່ອງມືເຫຼົ່ານັ້ນກໍ່ສາມາດພັດທະນາລະບົບງ່າຍຂຶ້ນ.

#### 3.1.5 ໄລຍະທີ 5 ການບໍາລຸງຮັກສາ (Maintenance Phase)

ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວໄລຍະການບໍາລຸງຮັກສາຈະບໍ່ນໍາເຂົ້າໄປລວມໃນສ່ວນຂອງ SDLC ຈົນກະ ທັ້ງລະບົບມີການຕິດຕັ້ງເພື່ອໃຊ້ງານແລ້ວເທົ່ານັ້ນ ໄລຍະນີ້ຈະໃຊ້ເວລາຍາວນານທີ່ສຸດເມື່ອທູງບກັບໄລ ຍະອື່ນໆທີ່ຜ່ານມາ ເນື່ອງຈາກລະບົບຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການບໍາລຸງຮັກສາຕະຫຼອດໄລຍະເວລາທີ່ມີການ ໃຊ້ລະບົບສິ່ງທີ່ຄາດຫວັງຂອງໜ່ວຍງານກໍ່ຄືຕ້ອງການໃຫ້ລະບົບໃຊ້ງານຍາວນານຫຼາຍປີລະບົບ ສາມາດຮອງຮັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໆໃນອະນາຄົດໄດ້ ດັ່ງນັ້ນ ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາດັ່ງກາວຈຶ່ງສາມາດ ເພີ່ມເຕີ່ມຄວາມສາມາດຂອງລະບົບໃຫ້ມີປະສິດຕິພາບສູງຂຶ້ນພ້ອມທັງການແກ້ໄຂປັບປຸງໂປຣແກຣມ ໃນກໍລະນີທີ່ເຫັນຂໍ້ຜິດພາດ.

- ການບໍາລຸງຮັກສາລະບົບ (System Maintenannce).
- ການເພີ່ມເຕີມຄວາມສາມາດໃໝ່ໆເຂົ້າໃນລະບົບ (Enhance System).
- ສະໜັບສະໜູນງານຂອງຜູ້ໃຊ້ (Support the User).

ຈາກໄລຍະຕ່າງໆຕາມຂັ້ນຕອນການພັດທະນາລະບົບຕາມແບບແຜນຂອງ SDLC ຈະເຫັນວ່າ ມີການໃຊ້ຄຳວ່າໄລຍະ ແລະ ກິດຈະກຳເຊິ່ງສາມາດອະທິບາຍລາຍລະອຽດເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມເຂົ້າໃຈ ກົງກັນດັ່ງນີ້:

- ໄລຍະ (Phase) ຄືກຸ່ມກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັນ.
- ກິດຈະກຳ (Activity) ຄືກຸ່ມຂອງງານທີ່ກຸງວຂ້ອງກັນ.
- ໜ້າວຸງກ (Task) ຄືວຸງກທີ່ດຳເນີນການເຊິ່ງຖືເປັນວຸງກທີ່ນ້ອຍທີ່ສຸດ.

### 3.2 ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການພັດທະນາ (Development Tools)

#### 1) Hardware:

- ເຄື່ອງຄອມພິວເຕີ 1 ໜ່ວຍລຸ້ນ Lenovo Lenovo Intel(R) Core(TM) I5-3230M
- ເຄື່ອງຄອມພີວເຕີທີ່ໃຊ້ສຳລັບຊຽນໂປຣແກຣມມີ Spec ດັ່ງນີ້:
- CPU @2.60GHz,
- RAM 8GB DDR3L 1600MHz.

- SSD 240 GB, HDD 500 GB.
- Pocket WiFi Modem ເພື່ອໃຊ້ເຊື່ອມຕໍ່ Internet.

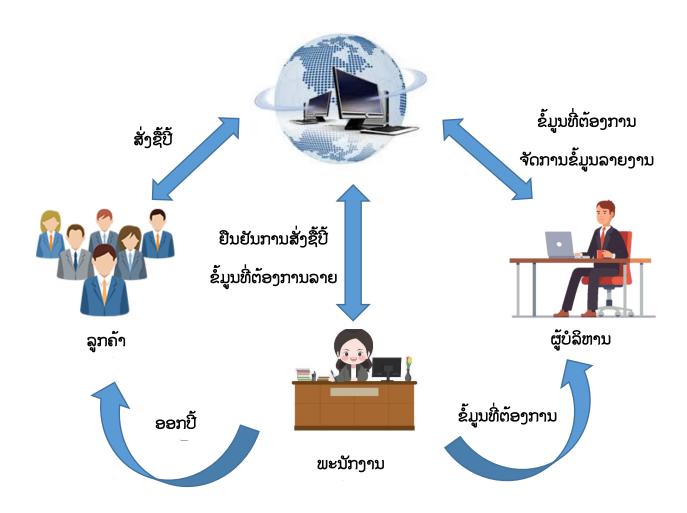
#### 2) Software:

- ລະບົບປະຕິບັດການ Windows 10 Professional 64 Bit.
- Microsoft Visio 2016 ໃຊ້ແຕ້ມແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ (DFD, ER, Flowchart).
- Adobe XD ใຊ້ອອກแบบ UX/UI.
- Studio 3T For MongoDB ແລະ Moon Modeler ໃຊ້ຈັດການຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ອອກແບບ Database Model.
- Visual Studio Code ໃຊ້ຂຸງນໂຄດດ້ວຍພາສາ JavaScript (ReactJS, NodeJS, GraphQL).
- MS Office 2013 Professional ໃຊ້ເພື່ອສ້າງ.

#### 3.3 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

#### 3.3.1 ແຜນວາດລວມຂອງລະບົບ

### ລະບົບຂາຍປີ້ລົດເມອອນລາຍຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້



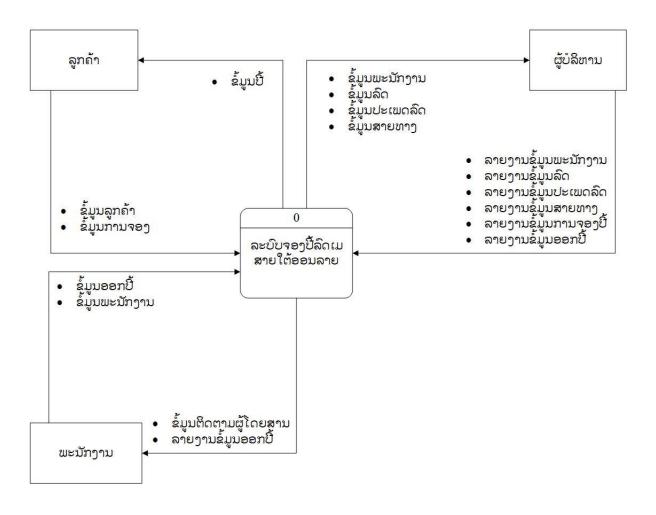
ແຜນວາດທີ 2 : ແຜນວາດວົງຈອນພັດທະນາລະບົບ

# 3.3.2 ຕາຕະລາງສະແດງລາຍລະອູງດຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວກັບລະບົບ

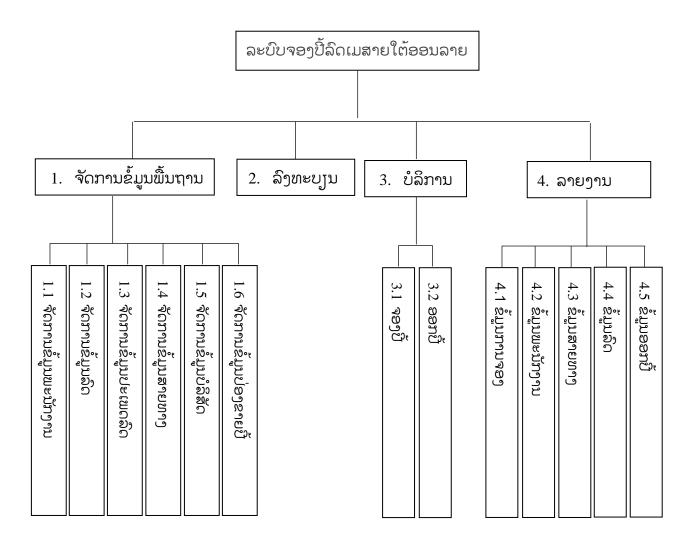
External Entity	Process	Data Store
ลูทถ้า	1. ຈັດການຂໍ້ມູນພື້ນຖານ	D1 ຂໍ້ມູນພະນັກງານ
ພະນັກງານ	1.1. ຈັດການຂໍ້ມູນພະນັກງານ	D2
ຜູ້ບໍລິຫານ	1.2. ຈັດການຂໍ້ມູນບໍລິສັດ	D3 ຂໍ້ມູນບໍລິສັດ
	1.3. ຈັດການຂໍ້ມູນປະເພດລົດ	D4 ຂໍ້ມູນລົດ
	1.4. ຈັດການຂໍ້ມູນລົດ	D5 ຂໍ້ມູນປະເພດລົດ
	1.5. ຈັດການຂໍ້ມູນສາຍທາງ	D6 ຂໍ້ມູນບ່ອນນັ່ງ
	2. ລົງທະບຸງນ	D7 ຂໍ້ມູນສາຍທາງ
	2.1. ສະມັກສະມາຊິກ	D8 ຂໍ້ມູນເວລາລົດອອກ
	2.2. ເຂົ້າສູ່ລະບົບ	D9 ຂໍ້ມູນການຈອງ
	3. ບໍລິການ	D10 ຂໍ້ມູນລາຍລະອຸງດການຈອງ
	3.1. ຈອງປີ້	D11 ຂໍ້ມູນອອກປີ້
	3.2. ອອກປົ້	D12 ຂໍ້ມູນຕິດຕາມຜູ້ໂດຍສານ
	4. ລາຍງານ	
	4.1. ຂໍ້ມູນການຈອງ	
	4.2. ຂໍ້ມູນພະນັກງານ	
	4.3. ຂໍ້ມູນສາຍທາງ	
	4.4. ຂໍ້ມູນລົດ	
	4.5. ຂໍ້ມູນອອກປີ້	
	*	

#### 3.3.3 ແຜນວາດເນື້ອຫາ (Context Diagram)

#### Context Diagram

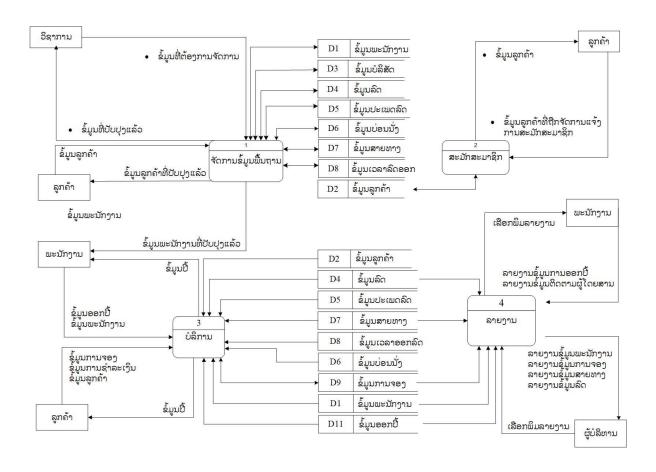


### 3.3.4 ແຜນວາດລຳດັບຊັ້ນໜ້າທີ່ (Functional Hierarchy Diagram)

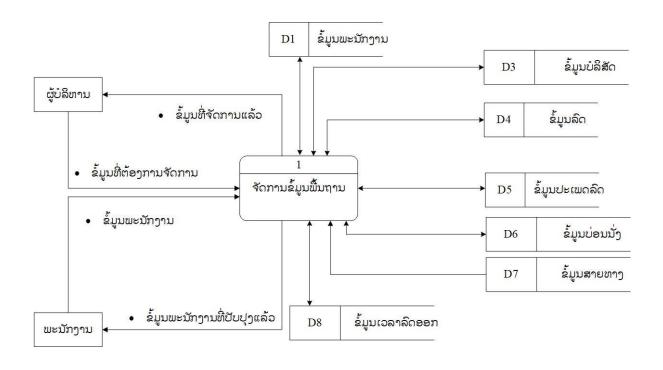


### 3.3.5 ແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ (Data Flow Diagram: DFD)

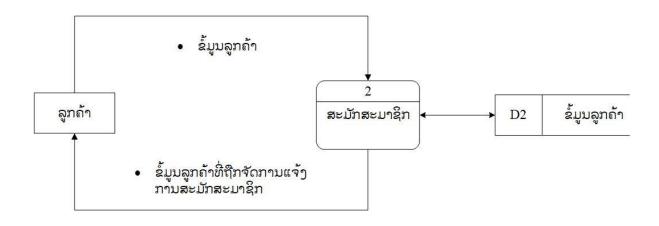
### 1. ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງແຕ່ລະ Process



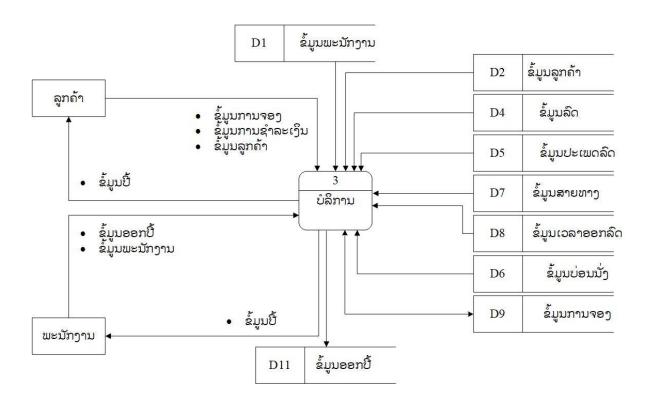
### 2. ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 1



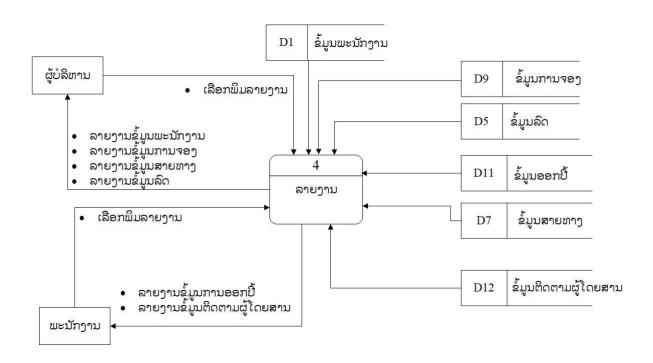
### 3. ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 2



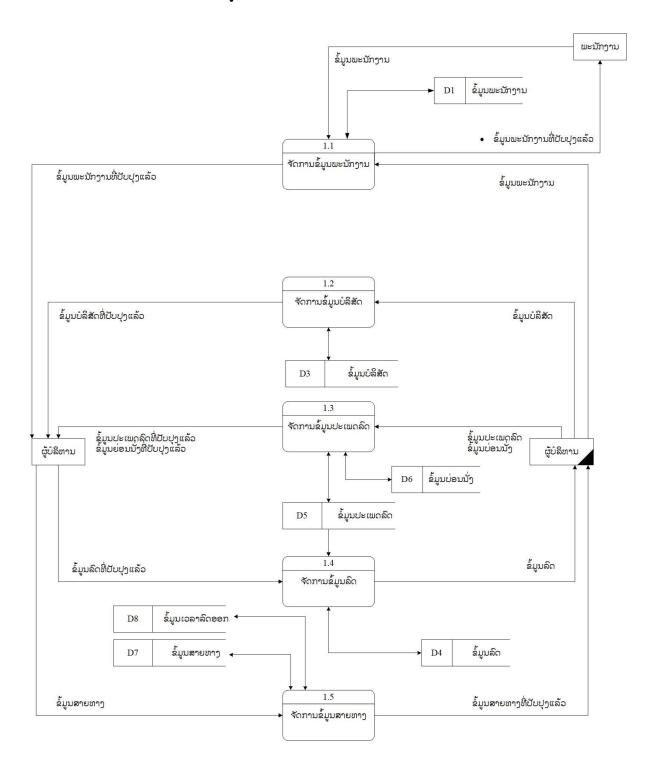
### 4. ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 3



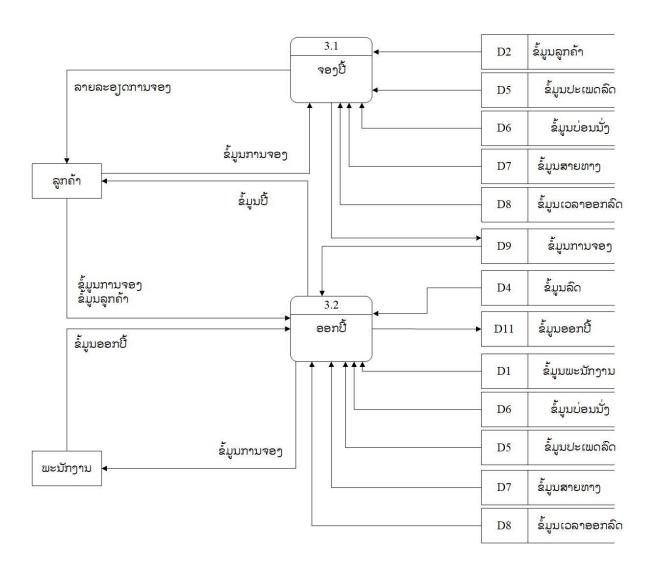
### 5. ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 4



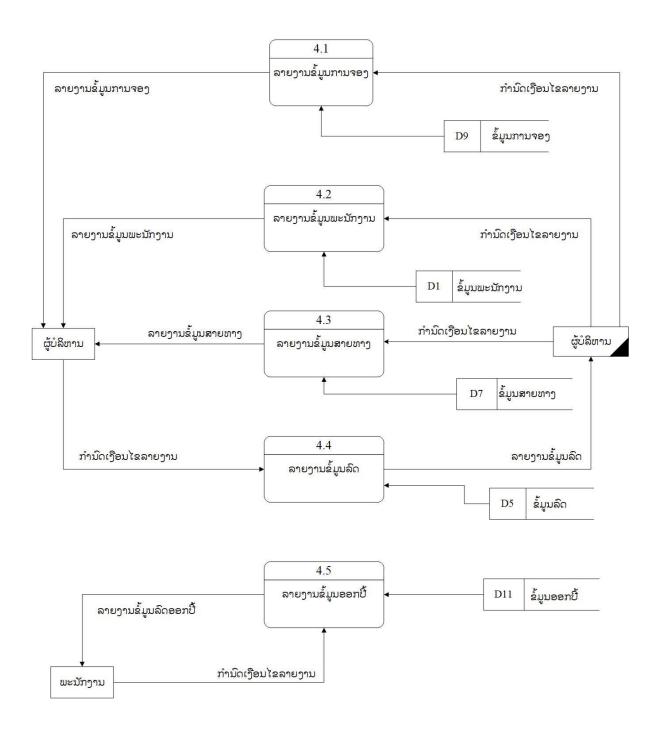
### 6. ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 1



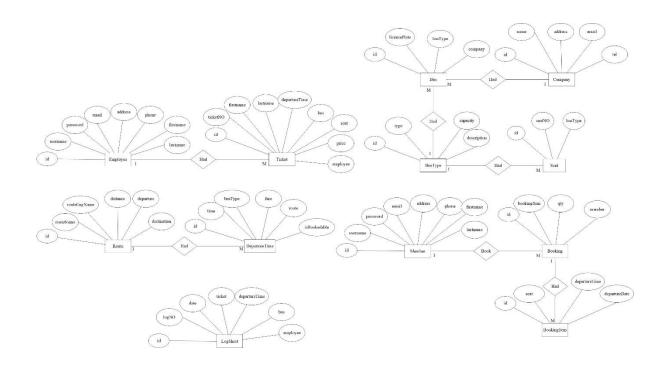
### 7. ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 3



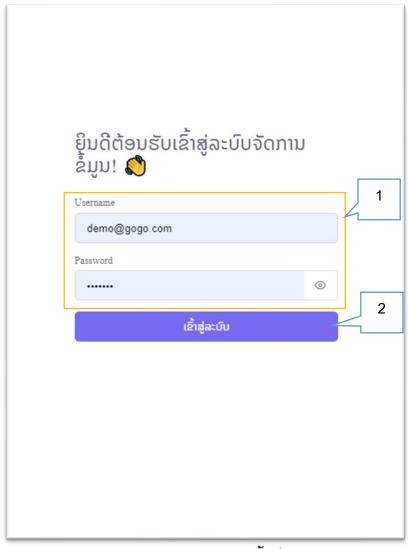
### 8. ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 4



## 3.3.6 ແຜນວາດຄວາມສຳພັນຂອງຂໍ້ມູນ (ER Diagram)



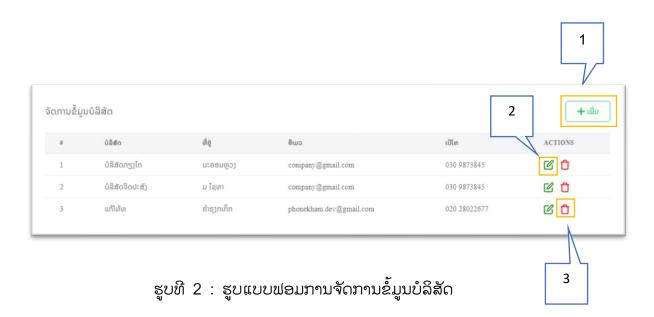
- 3.4 ການອອກແບບລະບົບ
- 3.4.1 ການອອກແບບຮ່າງສະແດງຜົນ (Output Design)
- 3.4.2 ການອອກແບບຮ່າງປ້ອນຂໍ້ມູນ (Input Design)
  - ສອກເຮຼ້າສູ່ລະບົບແອດກິນ



ຮູບທີ 1 : ຮູບແບບຟອມເຂົ້າສູ່ລະບົບແອດມິນ

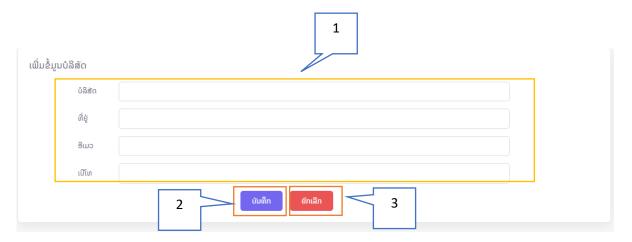
- 1. ພາກສ່ວນປ້ອນຊື່ຜູ້ໃຊ້ ແລະ ລະຫັດຜ່ານ
- 2. ເຂົ້າສູ່ລະບົບ

### ขອມການຈັດການຂໍ້ມູນບໍລິສັດ



- 1. ການເພີ່ມ
- 2. ແກ້ໄຂ
- 3. ການລຶບ

### ຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນບໍລິສັດ



ຮູບທີ 3 : ຮູບແບບຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນບໍລິສັດ

- 1. ພາກສ່ວນປ້ອນຂໍ້ມູນ
- 2. ບັນທຶກ
- 3. ຍົກເລີກ

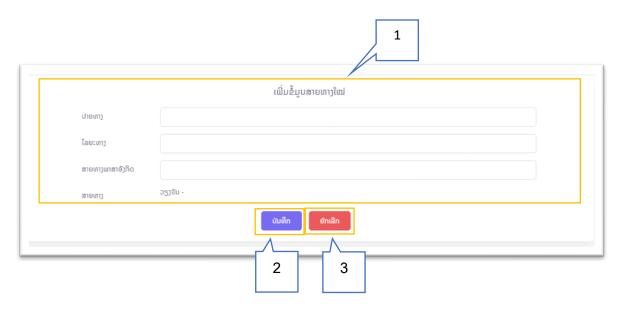
### ขອມການຈັດການຂໍ້ມູນສາຍທາງ



ຮູບທີ 4 : ຮູບແບບຟອມການຈັດການຂໍ້ມູນສາຍທາງ

- 4. ການເພີ່ມ
- 5. ການຄົ້ນຫາ
- 6. ການແກ້ໄຂ
- 7. ການລຶບ

### ຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນສາຍທາງ



ຮູບທີ 5 : ຮູບແບບຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນສາຍທາງ

- 1. ພາກສ່ວນການປ້ອນຂໍ້ມູນ
- 2. ບັນທຶກ
- 3. ຍົກເລີກ

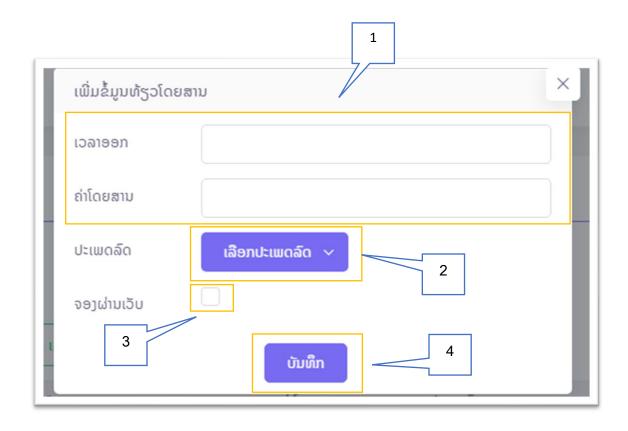
### ຟອມການຈັດການຖ້ຽວລົດ



ຮູບທີ 6 : ຮູບແບບຟອມການຈັດການຖ້ຽວລົດ

- 1. ການເພີ່ມຖຸ້ງວໃໝ່
- 2. ການແກ້ໄຂ
- 3. ການລຶບ

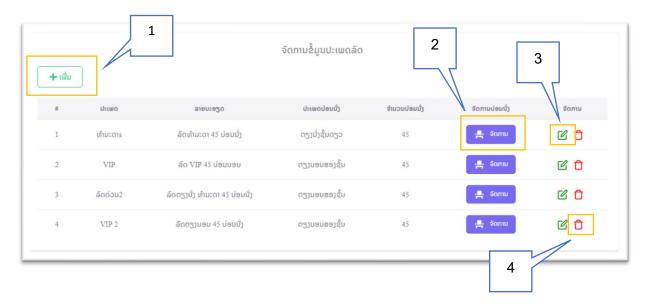
### ຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນຖັງວລິດ



ຮູບທີ 7 : ຮູບແບບຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນຖ້ຽວລົດ

- 1. ພາກສ່ວນປ້ອນຂໍ້ມູນຖ້ຽວໂດຍສານ
- 2. ເລືອກປະເພດລົດໂດຍສານ
- 3. ເລຶອກຊ່ອງທາງການສັ່ງຈອງ
- 4. ບັນທຶກການເພີ່ມຂໍ້ມູນຖຸ້ງວລົດ

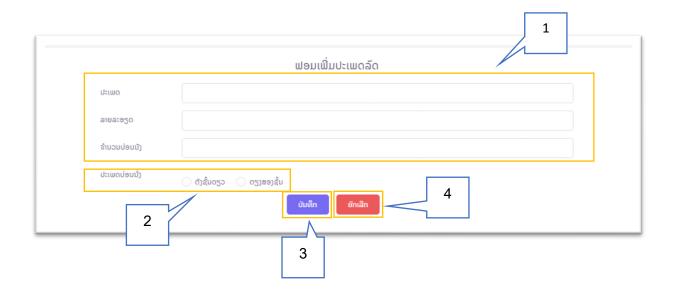
#### ขອມການຈັດການປະເພດລົດ



ຮູບທີ 8 : ຮູບແບບຟອມການຈັດການປະເພດລົດ

- 1. ການເພີ່ມ
- 2. ການຈັດການປະເພດບ່ອນນັ່ງ
- 3. ການແກ້ໄຂ
- 4. ການລຶບ

#### 



ຊູບທີ 9 : ຮູບແບບຟອມການເພີ່ມປະເພດລົດ

- 1. ພາກສ່ວນປ້ອນຂໍ້ມູນການເພີ່ມປະເພດລົດ
- 2. ເລືອກປະເພດບ່ອນນັ່ງ
- 3. ບັນທຶກ
- 4. ຍົກເລີກ

## 3.4.3 ການອອກແບບຖານຂໍ້ມູນ

1. ຕາຕະລາງພະນັກງານ (Employee)

Table: Employee							
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference		
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດພະນັກງານ			
firstname	String	No		ຊື່ພະນັກງານ			
lastname	String	No		ນາມສະກຸນ			
username	String	No		ຊື່ຜູ້ໃຊ້ພະນັກງານ			
password	String	No		ລະຫັດຜ່ານ			
email	String	No		ອີເກວ			
address	String	No		યુ <u>ન</u> ૈ			
phone	String	No		ເບີໂທ			
role	String	No		พ้าที			
status	String	No		ສະຖານະ			

## 2. ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນປີ້ (Ticket)

Table: Ticket						
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference	
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດປີ້		
ticketNo	Number	No		ເລກທີ່ປີ້		
firstname	String	No		-୧ଋ୮		
lastname	String	No		ນາມສະກຸນ		

departureTime	ObjectId	No	FK	ເວລາລິດອອກ	DepartureTime
bus	ObjectId	No		ລະຫັດລົດ	
Seat	ObjectId	No		ລະຫັດບ່ອນນັ່ງ	Seat
price	Number	No		ລາຄາປີ້	
employee	ObjectId	No	FK	ລະຫັດຜູ້ອອກປີ້	Employee

## 3. ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນບໍລິສັດ (Company)

Table: Company					
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດລູກຄ້ຳ	
name	String	No		-୯ର୍	
address	String	No		યું ધું	
tel	String	No		ເບີໂທ	
email	String	No		ອີເມວ	

### 4. ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນປະເພດລົດ (BusType)

Table: Bus Type					
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດລູກຄ້າ	
type	String	No		ປະເພດ	
description	String	No		ລາຍລະອງດ	

capacity	Number	No	ຈຳນວນບ່ອນນັ່ງ
floorType	Number	No	ປະເພດບ່ອນນັ່ງ

## 5. ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນລົດ (Bus)

Table: Bus					
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດລົດ	
licencePlate	String	No		ທະບຸງນລົດ	
busType	ObjectId	No	FK	ລະຫັດປະເພດລົດ	BusType
company	ObjectId	No	FK	ລະຫັດບໍລິສັດ	Company

# 6. ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນບ່ອນນັ່ງ (Seat)

Table: Seat					
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດບ່ອນນັ່ງ	
seatNo	String	No		ເບີບ່ອນນັ່ງ	
busType	ObjectId	No	FK	ລະຫັດປະເພດລົດ	BusType
floor	Number	No		ຊັ້ນບ່ອນນັ່ງ	

## 7. ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນສະມາຊິກ (Member)

Table: Member						
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference	
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດສະມາຊິກ		
firstname	String	No		-୧ର୍		
lastname	String	No		ນາມສະກຸນ		
phone	String	No		ប៊េិហ		
username	String	No		ڲؘ۠ڽۣۛ۬ٳ۠ڲ۫		
password	String	No		ລະຫັດຜ່ານ		
email	String	No		ອີເມວ		

## 8. ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນການຈອງ (Booking)

Table: Booking						
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference	
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດການຈອງ		
bookingItem	ObjectId	No		ລາຍລະອງດການ ຈອງ		
qty	Number	No		ຈຳນວນປີ້		
member	ObjectId	No	FK	ລະຫັດສະມາຊິກ	Member	
fullname	String	No		ຊື່ເຕັມ		
tel	String	No		ເບີໂທ		
email	String	No		ອີເມວ		

totalAmount Number No	ເປັນເງິນ	
-----------------------	----------	--

### 9. ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນລາຍລະອງດການຈອງ (BookingItem)

Table: BookingItem								
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference			
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດລາຍ				
				ລະອງດການຈອງ				
seat []	ObjectId	No	FK	ລະຫັດບ່ອນນັ່ງ	Seat			
departureTime	ObjectId	No	FK	ເວລາລົດອອກ	DepartureTime			
departureDate	Date	No		ວັນທີເດີນທາງ				

### 10. ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນສາຍທາງ (Route)

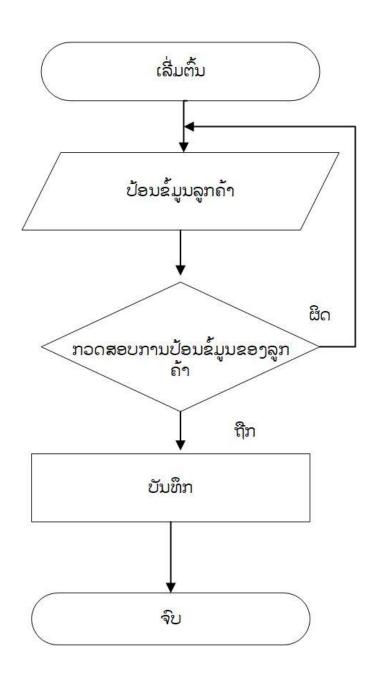
Table: Route								
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference			
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດສາຍທາງ				
routeName	String	No		ຊື່ສາຍທາງ				
routeEngName	String	No		ຊື່ສາຍທາງອັງກິດ				
distance	Number	No		ໄລຍະທາງ				
departure	String	No		ຕົ້ນທາງ				
destination	String	No		ปายทาๆ				

# 11. ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນເວລາລົດອອກ (DepartureTime)

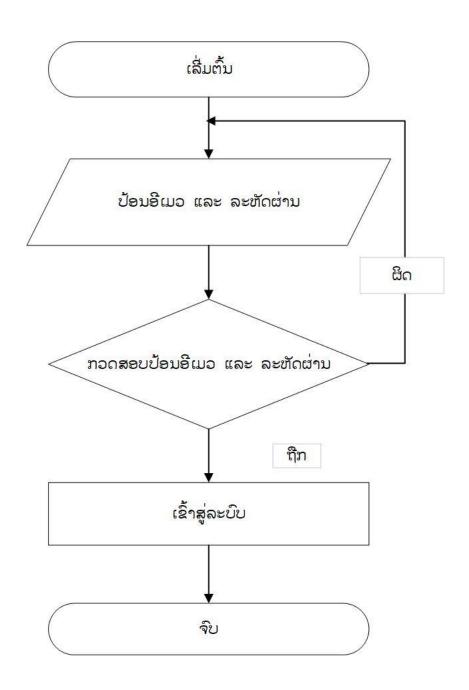
Table: DepartureTime								
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference			
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດເວລາລົດອອກ				
time	String	No		ເວລາ				
busType	ObjectId	No	FK	ລະຫັດປະເພດລົດ	BusType			
fare	Number	No		ถ่า โดยสาม				
route	ObjectId	No	FK	ລະຫັດສາຍທາງ	Route			
isBookable	Boolean	No		ສາມາດຈອງຕ່ານເວັບ				

### 3.5 ແຜນວາດຂັ້ນຕອນການເຮັດວູງກ (Flowchart)

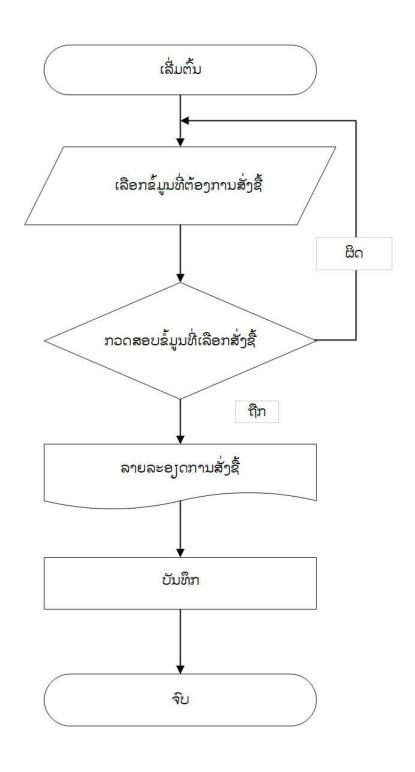
#### 3.5.1 ແຜນວາດ Flowchart ການສະໝັກສະມາຊິກ



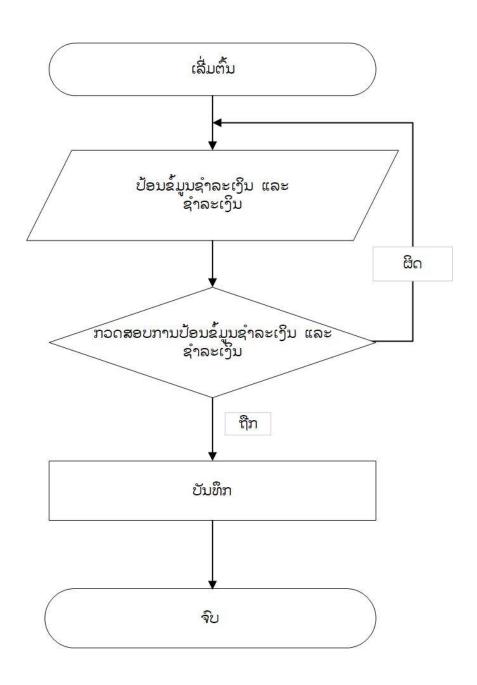
### 3.5.2 ແຜນວາດ Flowchart ການເຂົ້າສູ່ລະບົບ



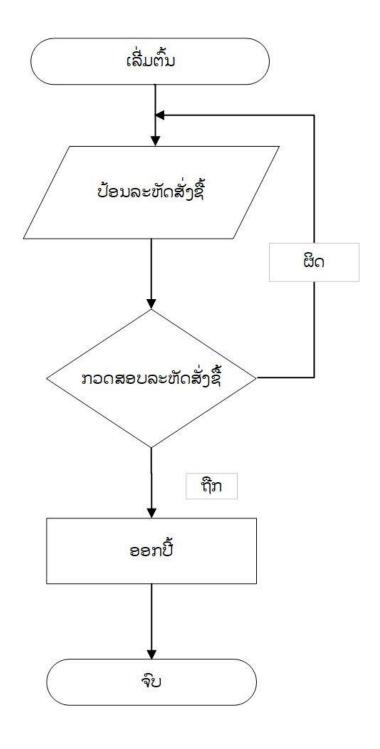
### 3.5.3 ແຜນວາດ Flowchart ການສັ່ງຊື້



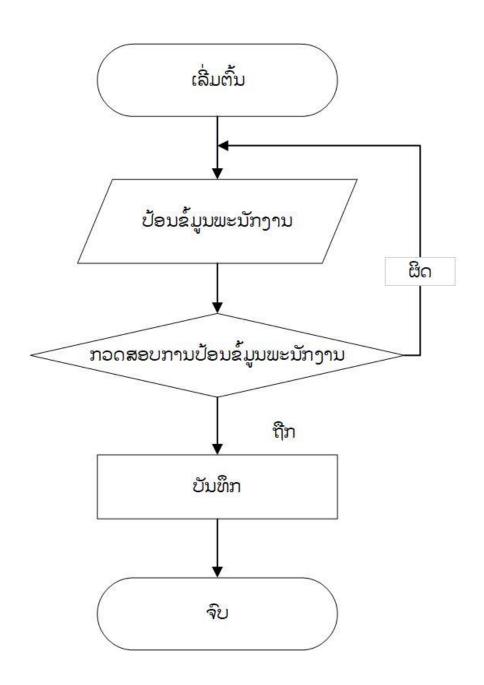
#### 3.5.4 ແຜນວາດ Flowchart ການຊໍາລະເງິນ



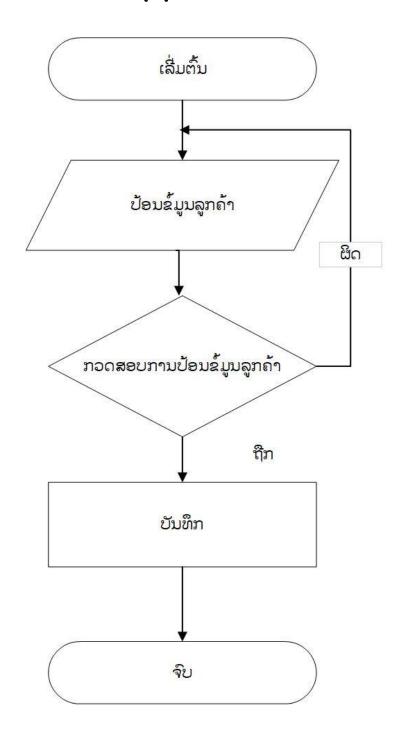
### 3.5.5 ແຜນວາດ Flowchart ການອອກປີ້



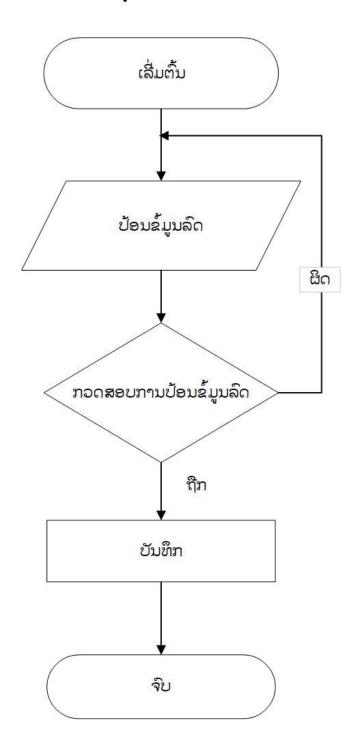
### 3.5.6 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນພະນັກງານ



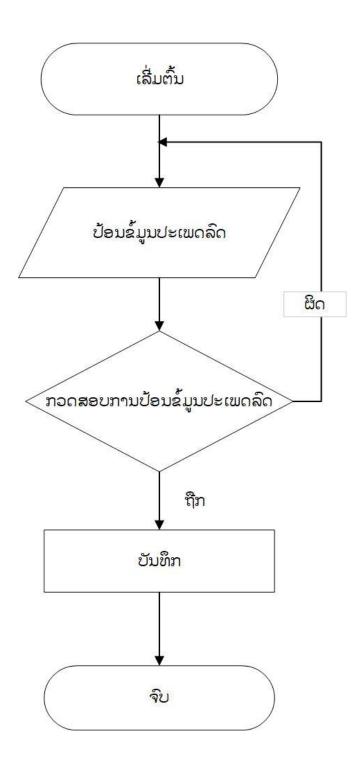
# 3.5.7 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນລູກຄ້າ



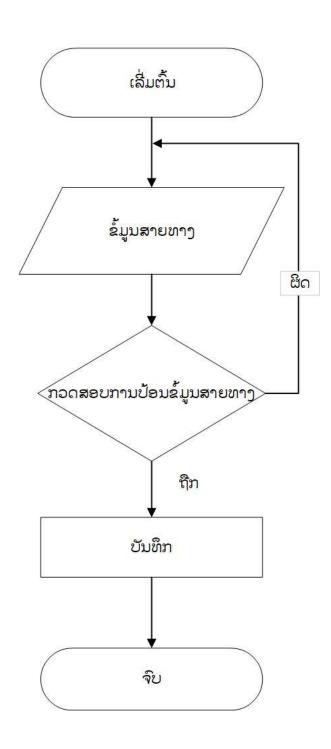
# 3.5.8 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນລົດ



# 3.5.9 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນປະເພດລົດ



# 3.5.10 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນສາຍທາງ



#### ບົດທີ 4

## ຜົນຂອງການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ການອະທິບາຍຜົນ

#### 4.1 พ้าต่าງทาบ (Login Form)

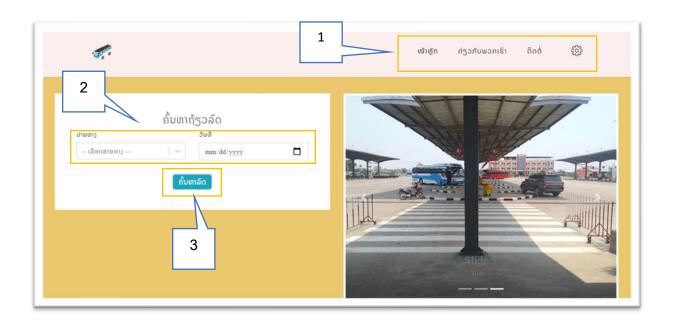
ເມື່ອເປີດໂປຣແກຣມຂຶ້ນມາກໍ່ຈະເຫັນວ່າເຂົ້າສູ່ລະບົບເປັນໜ້າທໍາອິດຈາກນັ້ນຈຶ່ງທໍາການເຂົ້າສູ່ ລະບົບດ້ວຍຊື່ ແລະ ລະຫັດເຂົ້າໃຊ້ເພື່ອເຂົ້າໄປດ້ານໃນຂອງໂປຣແກຣມດັ່ງຮູບລຸ່ມນີ້:

- ວິທີການເຂົ້າສູ່ລະບົບມີຄື :
- 1) ໃສ່ຊື່ຜູ້ໃຊ້ລະບົບ.
- 2) ໃສ່ລະຫັດຜ່ານ.
- 3) ກົດປຸ່ມເພື່ອເຂົ້າລະບົບ.
- 4) ຖ້າຊື່ກັບລະຫັດຖືກຈະເປີດນຳໃຊ້ໂປຣແກຣມໄດ້ປົກກະຕິແລ້ວ.
- 5) ຖ້າຊື່ກັບລະຫັດຜິດຈະມີຂໍ້ຄວາມຂື້ນມາວ່າ ກະລຸນາກວດສອບຂໍ້ມູນຂອງທ່ານໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລ້ວກົດ ປຸ່ມ OK.
- 6) ຖ້າບໍ່ເຂົ້າລະບົບແມ່ນກົດປຸ່ມອອກລະບົບ.

#### 4.2 ຟອມຫຼັກ (Main Form)

ຟອມຫຼັກແມ່ນຟອມທີ່ເຮົາສາມາດເຂົ້າຫາທຸກໆຟອມໄດ້ເຊັ່ນ: ຟອມຈັດການຂໍ້ມູນ, ຟອມປ້ອນຂໍ້ ມູນ, ຟອມການບໍລິການ, ຟອມລາຍຮັບ, ຟອມລາຍຈ່າຍ ແລະ ຟອມລາຍງານ.

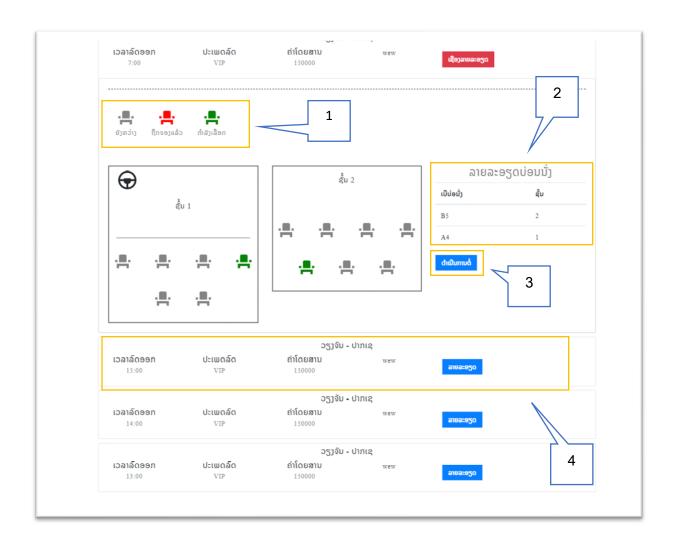
# 4.2.1 ຟອມຄົ້ນຫາຖັງວລີດ



ຮູບທີ 10 : ຮູບແບບຟອມຄົ້ນຫາຖ້າວລົດ

- 1. ພາກສ່ວນຂໍ້ມູນຂອງຖຸ້ງວລົດ.
- 2. ພາກສ່ວນປ້ອນຂໍ້ມູນຖັ້ງວລົດ.
- 3. ຄົ້ນຫາຖັງວລົດ.

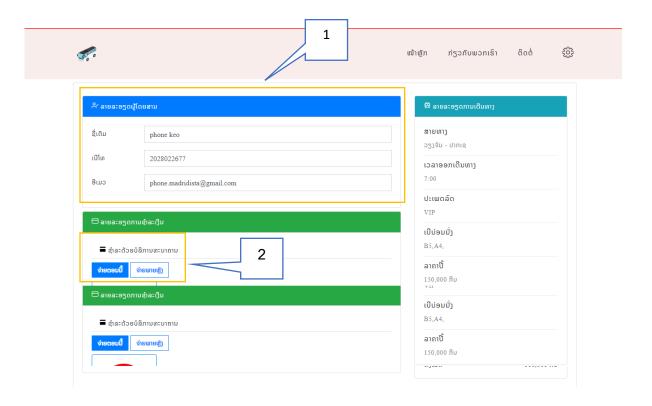
## 4.2.2 ຟອມຈັດການຂໍ້ມູນບ່ອນນັ່ງ



ຮູບທີ 11 : ຮູບແບບຟອມຈັດການຂໍ້ມູນບ່ອນນັ່ງ

- 1. ພາກສ່ວນຂໍ້ມູນບ່ອນນັ່ງ.
- 2. ລາຍລະອຸງດບ່ອນນັ່ງ.
- 3. ດຳເນີນການຕໍ່.
- 4. ລາຍລະອຸງດຂໍ້ມູນການເດີນທາງ.

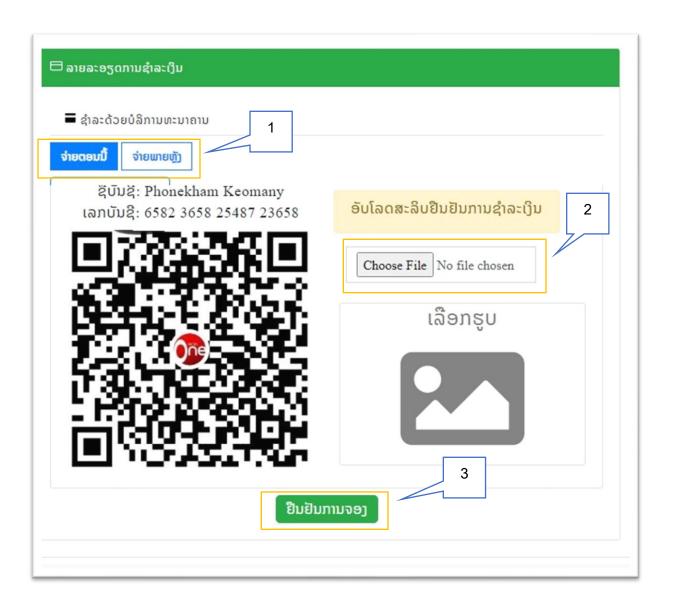
## 4.2.3 ຟອມປ້ອນລາຍລະອຸງດຕູ້ໂດຍສານ



ຮູບທີ 12 : ຮູບແບບຟອມປ້ອນລາຍລະອຸງດຜູ້ໂດຍສານ

- 1. ພາກສ່ວນປ້ອນຂໍ້ມູນຜູ້ໂດຍສານ.
- 2. ລາຍລະອຸງດການຊໍາລະເງິນ.

#### 4.2.4 ຟອມຊຳລະເງິນ



ຮູບທີ 13 : ຮູບແບບຟອມຊຳລະເງິນ

- 1. ເລືອກຊ່ອງທາງການຊໍາລະ.
- 2. ພາກສ່ວນອັບ ໂຫຼດສະລິບຢືນຢັນການຍຊໍາລະ.
- 3. ຢືນຢັນການຈອງ.

#### ບົດທີ 5

## ສະຫຼຸບ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີ

## 5.1 ສະຫຼຸບຜົນການຄົ້ນຄ້ວາ

ລະບົບຂາຍປີ້ລົດເມອອນລາຍຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້ ແມ່ນຖືກພັດທະນາຂຶ້ນເພື່ອ ຊ່ວຍໃຫ້ສະຖານນີມີລະບົບທີ່ທັນສະໄໝ, ສະດວກສະບາຍ ແລະ ເຮັດໃຫ້ການຈັດການຂໍ້ມູນ, ການ ບໍລິການພາຍໃນສະຖານນີຢ່າງວ່ອງໄວ, ມີຄວາມເປັນລະບູບ, ສະດວກໃນການລາຍງານ, ຂໍ້ມູນທີ່ມີ ຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ຊັດເຈນ. ຂອບເຂດຂອງການດຳເນີນວູງກງານໂປຣແກຣມຂອງພວກຂ້າພະເຈົ້າ ມີຈັດການຂໍ້ມູນ, ສະໝັກສະມາຊິກ, ບໍລິການ ແລະ ລາຍງານ. ເຊິ່ງເປັນການທົດແທນການເຮັດວູງກ ໃນລະບົບເກົ່າໂດຍລະບົບໃໝ່ ເພື່ອຫຼຸດຕ່ອນບັນຫາການເສຍຫາຍຂອງຂໍ້ມູນ. ພວກຂ້າພະເຈົ້າສາມາດ ພັດທະນາໂປຣແກຣມເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຮັດວູງກສະດວກສະບາຍຍິ່ງຂື້ນ ແລະ ໄດ້ອອກແບບໜ້າຟອມ ການປ້ອນຂໍ້ມູນຕ່າງໆ.

- ຟອມຈັດການຂໍ້ມູນຫຼັກ 3 ຟອມ.
- ສ້າງຟອມຈັດການໄດ້ 5 ຟອມ.
- ຟອມການຄົ້ນຫາໄດ້ 5 ຟອມ.
- ພິມລາຍງານທັງໝົດໄດ້ 9 ລາຍງານ.

#### 5.2 ຈຸດດີ

- ຮູ້ວິເຄາະຫາບັນຫາ ແລະ ສາເຫດຂອງລະບົບເກົ່າ.
- ຈະໄດ້ລະບົບຈອງປີ້ລົດເມສາຍໃຕ້ແບບອອນລາຍໃໝ່.
- ສາມາດນຳໃຊ້ເວບໄຊທີ່ສ້າງຂຶ້ນມາເຂົ້າຊ່ວຍໃນການຈອງປີ້ລົດເມແບບອອນລາຍ.
- ເວບໄຊທີ່ສ້າງຂຶ້ນມາສາມາດຈອງອອນລາຍໄດ້.
- ການເຮັດບົດລາຍງານສະດວກສະບາຍ ແລະ ວ່ອງໄວຂື້ນ.

#### 5.3 ຈຸດອ່ອນ

ໂປຣແກຣມນີ້ຍັງບໍ່ສົມບູນແລະຄົບຖ້ວນຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານ ສາຍໃຕ້ເທື່ອ ເນື່ອງຈາກວ່າໃນການສຶກສາຍັງບໍ່ທັນມີປະສົບການໃນການຂຸງນເວບໄຊມາກ່ອນ, ຍັງບໍ່ຄວບຄຸມເຖິງຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງຂອງຜູ້ໃຊ້ລະບົບ.

#### 5.4 ແນວທາງໃນການພັດທະນາ ແລະ ຂະຫຍາຍຕໍ່ຂອງສະຖານນີ

ເນື່ອງຈາກວ່າໂປຣແກຣມນີ້ເປັນໂປຣແກຣມທີ່ສ້າງຂື້ນມາແລ້ວ ດັ່ງນັ້ນ ເພື່ອເປັນການກວດ ສວບຫາຂໍ້ພິດພາດ ແລະ ເພື່ອຫາຈຸດດີຈຸດອ່ອນມາທຳການປັບປຸງ, ແກ້ໄຂຈຶ່ງຄວນນຳເອົາໂປຣ ແກຣມນີ້ໄປປັບປຸງຈຸດບົກຕ່ອງຂອງໂປຣແກຣມໃນບາງສ່ວນເພື່ອເຮັດໃຫ້ໂປຣແກຣມມີ ປະສິດທິພາບ ແລະ ເຮັດວູງກໄດ້ດີຂື້ນເພື່ອຈະນຳເອົາໄປປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເຮັດວູງການ ຕົວຈິງ.

ດັ່ງນັ້ນ ໂປຣແກຣມນີ້ເປັນໂປຣແກຣມໜຶ່ງທີ່ມີຄຸນສົມບັດໃນການໃຊ້ຖານຂໍ້ມູນໄດ້.

## ເອກະສານອ້າງອີງ

# ປະຫວັດຫຍໍ້ຜູ້ຂງນບົດ



ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ: ທ້າວ ມະໂນພອນ ມະໂນກຸນ ວັນ,ເດືອນ, ປີເກີດ: 16 ເດືອນ ທັນວາ ປີ 1995 ບ້ານເກີດ: ທົ່ງຂັນຄຳ ເມືອງ ຈັນທະບູລີ ແຂວງ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ບ້ານຢູ່ປັດຈຸບັນ: ທົ່ງຂັນຄຳ ເມືອງ ຈັນທະບູລີ ແຂວງ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ການສຶກສາ: ປີ 2016 ຈົບຊັ້ນສູງ ທີ່ ສະຖາບັນພັດທະນາສີມືແຮງງານລາວ - ເກົາຫຼີ

ປີ 2013 ຈົບມັດທະຍົມຕອນປາຍ: ທີ່ ມ.ສ ເຈົ້າອານຸວົງ

ປີ 2010 ຈົບມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ: ທີ່ ມ.ສ ເຈົ້າອານຸວົງ

ປີ 2007 ຈົບປະຖົມສົມບູນ: ທີ່ ໂຮງຮຽນປະຖົມສົມບູນອານຸ

ເບີໂທ: 020 5400 0003, 020 2814 9278

ອີເມວ: dou\_2020@hotmail.com

ລາຍເຊັນເຈົ້າຂອງປະຫວັດ

رم ال				
ิ์แจร	١	 	 	

# ປະຫວັດຫຍໍ້ຜູ້ຂງນບົດ



ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ: ທ້າວ ພອນຄຳ ແກ້ວມະນີ ວັນ,ເດືອນ,ປີເກີດ: 07 ເດືອນ ມີນາ ປີ 1995 ບ້ານເກີດ:ບ້ານ ທັງວ, ເມືອງ: ວງງພູຄາ, ແຂວງ: ຫຼວງນ້ຳທາ ບ້ານຢູ່ປັດຈຸບັນ:ບ້ານ ທັງວ, ເມືອງ: ວງງພູຄາ, ແຂວງ: ຫຼວງນ້ຳທາ

ການສຶກສາ: ປີ 2016 ຈົບຊັ້ນສູງ: ທີ່ ສະຖາບັນພັດທະນາສີມືແຮງງານລາວ - ເກົາຫຼີ

ປີ 2013 ຈົບມັດທະຍົມສົມບູນ: ທີ່ ເມືອງວຸງງພູຄາ

ປີ 2007 ຈົບປະຖົມສົມບູນ: ທີ່ ໂຮງຮຸງນປະຖົມສົມບູນບ້ານດົງວຸງງ

ເບີໂທ: 020 2802 2677

ອີເມວ: phonekham.dev@gmail.com

ລາຍເຊັນເຈົ້າຂອງປະຫວັດ

رة رأي			
ອດກາຊີ	1		
5 66 Y J	,	 	 